

# РЕШЕНИЕ

№ 231

гр. София, 08.04.2022 г.

## В ИМЕТО НА НАРОДА

**АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 5-ТИ ТЪРГОВСКИ**, в публично заседание на първи март през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Иво Д.

Членове: Величка Борилова  
Зорница Гладилова

при участието на секретаря Росица Й. Вьонг  
като разгледа докладваното от Зорница Гладилова Въззивно търговско дело № 20211001000468 по описа за 2021 година

Производството е по реда на чл.258 и следващите от ГПК.

С решение № 260279/16.02.2021 г. по т.д.№ 289/2020 г., СГС, ТО, VI-3 състав е отхвърлил предявения от Софийска градска прокуратура срещу Сдружение „Български национален съюз Еделвайс“, ЕИК 130568401 иск с правно основание чл. 13, ал.1, т. 3, б.“б“ от ЗЮЛНЦ, вр. чл. 44, ал. 2, предл. четири, шест, седем и десет от Конституцията на Република България и вр. чл. и вр. чл. 30, ал. 1, изр. 1 ЗЮЛНЦ - за прекратяване на сдружението с нестопанска цел поради извършване на дейност, която противоречи на Конституцията, тъй като е насочена към расова, етническа или религиозна вражда и чрез създаване на военизирана структура, както и извършване на дейност с представляващ орган - УС- който няма необходимия по закон брой членове в състава си, като неоснователен.

Срещу това решение е подадена въззивна жалба от Софийска градска прокуратура, която го обжалва в частта, с която не е уважен иска с правно основание чл.13, ал.1, б.“б“ от ЗЮЛНЦ за прекратяване на сдружението, тъй като същото извършва дейност, която противоречи на Конституцията – насочена към разпалване на расова, етническа и религиозна вражда, както и поради това, че сдружението е създадо военизирана структура. Моли то да бъде отменено в тази част и искът да бъде уважен, като въззивният съд постанови прекратяване на Сдружение „Български национален съюз Еделвайс“. Твърди, че съдът не е обсъдил правилно събраните по делото доказателства. Не било спорно, че на официалния сайт на сдружението било посочено, че идейно най-близо е до Съюзът на българските национални легиони /СБНЛ/ от близкото минало и че сдружението е организатор на т.н. „Л. марш“ – ежегодно провеждано факелно шествие в памет на ген. Х. Л. – водач на легионерите. Жалбоподателят счита, че тези обстоятелства сами по себе си доказвали расовата, етническа и религиозна вражда, към която ответникът по жалбата

подтиквал. Жалбоподателят е направил исторически преглед и анализ, като е обсъдил пространно събраните в първоинстанционното производство писмени доказателства, експертизи и свидетелски показания, от които счита, че се установява, че СБНЛ е квазинацистка организация, която се свързва с антисемитски възгледи, което обаче неправилно не било възприето от съда. Съдът неправилно не взел предвид в тази насока експертното становище на Н. П. от Института за исторически изследвания към БАН, в което било посочено, че СБНЛ е авторитаристко движение, като в политически план било за еднопартиен режим с водач, чийто първообраз била фашистката/националсоциалистическа водаческа държава. Неправилен бил анализът, който съдът извършил по отношение личността и действията на ген.Л., за когото било установено, че е приел титлата „Велик водач“ и в публичните си изяви и речите си проповядвал „нацизъм“ в последните години на живота си, а Сдружение „Български национален съюз Еделвайс“ на своя сайт обявило, че приема идеите на СБНЛ и ген.Л.. По делото било установено, че в предаване на bTV „Лице в лице“, излъчено на 22.04.2019 г. З. А. направил изказване, че малцинствените групи цигани, турци, евреи и арменци са гости в България, а етническите българи са господари в този дом и заявил, че всеки, който не е българин е гост. Той се изказвал против хората с различна сексуална ориентация и против марксистите. Говорел за „цигански орди“, което било проява на омраза и ненавист. Обсъдени са фейсбук профилите на П. Д. и Л. Л., записи от предавания по телевизиите, в които също имало такива изказвания: bTV и СКАТ и разпечатки от интернет страници на Уикипедия, Дойче веле и Стандарт, в които са правени аналогични изказвания. Поддържа, че съдът неправилно приел, че това са изказвания и мнения на лицата, които не представят позицията на Сдружението. З. А. бил председател на УС на БНС Еделвайс и чрез него се изразявала волята на сдружението, която била видна и от официалния му сайт, в който на въпроса дали циганите са българи, бил даден отговор, че са различна етническа група, която живее на територията на РБългария. По делото било установено, че Сдружение Български национален съюз Еделвайс членува в неформалните организации Бял Фронт и Крепост Европа, които не били регистрирани, но в които участвали Партия на десните, Германия; Движение Националистите – Франция, Легион Унгария, Народен и социален фронт, Чехия; Щурм, Полша. Целта на тези съюзи била премахването на Европейския съюз в сегашния му вид. Съдът обаче приел недоказано както съществуването на тези организации, така и членството на ответника в тях, независимо от справките от ДАНС, които били представени по делото. Обърнато е внимание на формата, в който се провежда обществената проява „Л. марш“ – участниците са под строй, носят факли, знамена и униформи, на които има символи, приличащи на тези на СБНЛ, които от своя страна наподобявали нацистките, поради което тази проява наподобявала нацистките паради и маршовете на нацистката армия, което подкрепяло тезата на жалбоподателя, че Сдружение Български национален съюз Еделвайс изповядва идеи, близки до националсоциализма. Изградената от сдружението структура приличала на пара-военните формирания от времето на Хитлер. Посочените от съда характеристики, определящи една организация като пара-военна – възможност за насилствено налагане на воля или цел под ръководството на конкретни лица/организации; потенциал да създаде или участва във вътрешен или международен военен конфликт, не били изисквания на разпоредбата на чл.44, ал.2 от КРБ, която посочвала единствено създаване на военизирана структура. Жалбоподателят твърди, че симпатизантите и членовете на Сдружение Български национален съюз Еделвайс носели униформи със символи при участието си в различни прояви. За униформите разпитаните по делото свидетели посочили, че са символ на ред и дисциплина, които били двете неща, които искали да наложат на себе си и в обществото. Тези униформи, според свидетелите, били офицерските - в пясъчен цвят - от българската армия отпреди 1944 година – Царство България. Експертизата била установила, че ген.Л. преустроил българската армия по нацистки образец, като променил униформите, които напомняли нацистките. Такива униформи били въведени и в СБНЛ. В дома на член на УС на Сдружение „Български национален съюз Еделвайс“ Е. К. били намерени голям брой незаконни огнестрелни оръжия и боеприпаси, копие от книгата „Моята борба“ на Хитлер и негова снимка, както и дрехи с полицейски обозначения, камуфлажен панталон. По делото липсвали доказателства К. да е

напуснал сдружението, както и Управителния му съвет. Следвало да се има предвид т.1 „За значението на дейността“ от Решение № 1/29.02.2000 г. на КС на РБ по конст.д.№ 3/1999 г., съгласно която „...За конституционността на една партия трябва да се съди преди всичко от нейната дейност. Не е достатъчно преценката да се извършва само от заявеното в Устава и програмата. Уставът на една партия може да се окаже една книжна фасада, целяща само да улесни регистрацията ѝ, затова е необходимо да се види каква е в действителност дейността на тази партия, прикрита от фасадата. Възможно е документите да прикриват цели, намерения и дейност, различни от тези, които те публично са обявили. Необходимо е да се сравни съдържанието им с практическата дейност на самата партия.“

Жалбоподателят твърди, че след постановяване на обжалваното решение, в СГП постъпили сигнали от две лица по повод информацията за решението на СГС в медиите, в които същите изразили възмущение от провеждания през годините Л. марш, на който били очевидци и в които сигнали посочвали възприятията си, които определяли тези събития като фашистки, антисемитски и националистки. Тези лица не били известни на ищеца до постъпване на сигналите, поради което същият не могъл да ги посочи пред първоинстанционния съд. В сигнала на едно от лицата били посочени линкове във фейсбук страницата на Сдружение Български национален съюз Еделвайс. След произнасянето на решението била постъпила справка от ДАНС относно разлепени стикери на националистически и крайно-десни организации, между които и „БНС Еделвайс“, която жалбоподателя представял с жалбата.

Ответникът по въззивната жалба Сдружение „Български национален съюз Еделвайс“ я оспорва. Счита, че съдът е извършил внимателен и прецизен анализ на всички находящи се по делото доказателства. Оспорва твърденията и изводите от въззивната жалба. Счита, че не са налице новонастъпили обстоятелства, които да пораждат необходимост от назначаване на допълнителна експертиза. Решението на съда било основано на неоспореното от страните заключение на вече изслушаната по делото експертиза и това, че жалбоподателят не е съгласен с решението не е основание за допускане на допълнителна експертиза. Оспорва представените сигнал до СГП и справка от ДАНС, с приложения към тях и в случай, че съдът реши да ги приеме, моли Софийска градска прокуратура да бъде задължена да ги представи в оригинал. Оспорва авторството и автентичността на посочените линкове във фейсбук и се противопоставя да бъдат приобщени. Противопоставя се на искането за допълнителна експертиза, тъй като изслушаната в първата инстанция не била оспорена. Противопоставя се на искането да бъде допусната техническа експертиза, тъй като не било уточнено какви факти ще бъдат установени с нея. Противопоставя се на искането за допускане на свидетели, тъй като същите щели да изкажат мнение, а не факти и обстоятелства.

Съдът като обсъди представените по делото доказателства и доводите на страните, приема за установено следното от фактическа страна:

Първоинстанционното дело, в частта му, която е предмет и на въззивното дело, е образувано по предявен от Софийска градска прокуратура конститутивен иск с правно основание чл. 13, ал.1, т. 3, б.б от ЗЮЛНЦ, вр. чл. 44, ал. 2, предл. 4, 6, 7 и 10 от Конституцията на Република България и вр. чл. и вр. чл. 30, ал. 1, изр. 1 ЗЮЛНЦ за прекратяване на сдружение с нестопанска цел поради извършване на дейност, която противоречи на Конституцията, тъй като е насочена към расова, етническа или религиозна вражда и чрез създаване на военизирана структура. Ищецът твърди, че ответникът е сдружение, регистрирано като юридическо лице с нестопанска цел в частна полза през 2001 година. На интернет страницата на сдружението, както и в рубриката „често задавани въпроси“ на сайта /<https://bgnes.net/>, били отправяни изявления, които имат расова, религиозна и етническа насоченост, с негативен заряд. Сдружението организирано и

участвало в мероприятия, свързани с национални и регионални исторически личности /Д. С., В. Ч., Т. А. и др./, в които активисти и симпатизанти са облечени във военни униформи. Сдружението участвало в обединение от европейски националисти, което имало за цел премахване на Европейския съюз в сегашния му вид и замяната му със защитаваща националните общности структура. Сдружението организирано и участвало в мероприятия, свързани с регионални и национални исторически събития, на които участниците били облечени във военни униформи. Сдружението участвало в създаденото през м.април 2019 г. обединение на европейски националисти Съюз Крепост Европа. Сдружение „Български национален съюз Еделвайс“ било организатор на т.нар. Л. марш, провеждан ежегодно, за което предварително уведомявало Столична община/, в който участниците са в униформи, с факли и под строй, като в марша участвали и чуждестранни националистически организации, някои от които забранени в други държави. Заявена от сдружението била позицията за идейната му близост със Съюза на българските национални легиони, воден от генерал Л., което Председателят на УС е заявявал и в телевизионно предаване, който Съюз от своя страна е бил авторитарно насочено движение, отричащо принципите на буржоазната партийно-парламентарна система, либерализма, интернационализма; било антикомунистическо и антикапиталистическо движение, в основата на което били фашистка и нацистка идеологии, против чужденците, антисемитски идеи и идеи за еднопартийна водаческа държава. По време на извършвана от ДАНС проверка се самоубил членът на УС – Е. К., в хода на разследване на което самоубийство, в дома на К. били открити незаконни оръжия, камуфлажни и дрехи с полицейски обозначения, боеприпаси, книгата „Моята борба“ на Адолф Хитлер и снимка на последния. К. бил осъден за придобиване и държане на оръжие без надлежно разрешение. Военните униформи били използвани само два пъти при организирани от сдружението спортни дейности /еърсофт игри/, като във всички други случаи униформите са ползвани, тъй като били символ на ред и дисциплина, двете неща които участниците се борели да наложат на себе си и в обществото. При обществените прояви били ползвани военни звания /при заявяване на мероприятия пред Столична община – комендант/. Сдружението имало само пет приети по съответния ред членове, но същевременно имало подкрепа от многобройни външни лица – идейни съмишленици, които давали интервюта от името на сдружението, представлявали го пред институции и били задържани от полицията, с които сдружението се идентифицирало.

Ищецът твърди, че лицата Д. и Л. изразявали негативно мнение и обиди /чрез социални мрежи и в телевизионно интервю по отношение на Д./ относно малцинствени етнически групи, лица, ползващи се със статут на емигранти, с комунистически възгледи, различна сексуална ориентация, спрямо лица с конкретни религиозни убеждения и принадлежащи към различна от европейската раса. Такива позиции били заявявани и в интернет страницата на сдружението, а в телевизионно предаване самият председател на УС е имал негативни изказвания относно малцинствени етноси и хора с различна религиозна ориентация. С тези изяви Сдружение „Български национален съюз Еделвайс“ станало известно в обществото като крайнодясна неформална организация, идейно близка до СБНЛ, фашизма и националсоциализма. Сдружението не изпълнявало целите по устав, а осъществява дейност в противоречие на цитираните конституционни и законови норми, тъй като споделяло фашистката и нацистка идеология на Съюз на българските национални легиони, като членовете и активистите на сдружението отправяли обидни квалификации на расова, етническа и религиозна основа, която дейност, предвид държаните в дома на един от членовете на УС незаконни оръжия и боеприпаси, е и реално опасна за живота и здравето на лицата, обект на обидните нападки и имала за цел разпалване на вражда и у други лица с радикални разбирания. Още повече, че според ищеца, сдружението е създадо и военизирана структура.

Ответникът „Сдружение Български национален съюз Еделвайс“ оспорва иска като неоснователен. Не оспорва достоверността на цитатите, изявленията, публикациите в социални мрежи и изказванията в телевизионни интервюта, посочени в исковата молба и повторени в отговора, по отношение на които твърди, че не е налице влагания от ищеца смисъл и насоченост. Оспорва дейността на сдружението да противоречи на Конституцията

или на закон. Оспорва интерпретацията на фактите, изложени от ищеца. Неверни били твърденията, че сдружението чрез дейността си изразявало подкрепа на фашистка или нацистка идеология, към Хитлер или третия райх. Идеята близост с възгледите на Съюз на българските национални легиони не можело да се определи като нарушение на Конституцията. Тези идеи споделяла и партия Български демократически форум.

Посочените от ищеца цитати от публикации от името на сдружението нямали за цел да подбуждат към насилие или омраза, а били израз на принципите на свобода на словото и изразяването, както и част от използваните понятия, определения и квалификации не били обидни. Същите били ползвани в публичното пространство в изказвания и на лица заемачи длъжности в изпълнителната и съдебната власт. На мероприятия, организирани от сдружението, се носели военни униформи не само на специални чествания по годишнини и личности, но и при организиране на игри. Тяхното носенето било въпрос на личен избор на участващия и поддържа, който не бил налаган от сдружението. За носенето липсвала законова забрана. По отношение на членството в Съюз „Крепост Европа“ твърди, че никой от неговите членове не е забранена в собствената си страна организация. Липсвали доказателства, че в организираните от Сдружение „Български национален съюз Еделвайс“ т.нар. Л. марш участват чуждестранни, забранени, националистически организации. Дори да има такива, възразява сдружението да знае или да е било уведомявано за такова участие /предвид свободния достъп до мероприятията/. При организиране на събитието, от 2003 година до момента на отговора били спазвани всички норми на вътрешното право, включително и международните договори и шествието нямало за цел изразяване на антисемитски или други подобни идеологии, а да почете паметта на герои от българската история. Оспорва твърденията за създадена от сдружението военна структура. Твърди, че в последните години К. не взимал реално участие в дейността на сдружението, а относно намерените боеприпаси и други вещи в дома му, възразява същите да имат връзка с дейността на ответното сдружение. Счита, че отговорността на сдружението не може да бъде ангажирана с изказвания, публикации или изразено мнение чрез медия, социална мрежа или други подобни, с които не е изразена позицията на юридическото лице с нестопанска цел, а личното мнение на членове, симпатизанти, участници, организатори на събитието. Сочи, че сдружението не е имало възможност да предприеме действия по привеждане в съответствие с Устава и ЗЮЛНЦ представителния си орган и формата на управление и представителство.

Представена е справка на ДАНС от 04.02.2020 г. ведно със снимки - разпечатки от интернет страницата на Сдружение „Български национален съюз Еделвайс“. Обърнато е внимание, че дейността му е организиране и участие в мероприятия, свързани с регионални и национални исторически събития и личности, свързано с поднасяне на венци и цветя пред паметници и речи във връзка със съответния повод, в които ораторите поставят на фокус патриотизма, запазването на националната идентичност, историческата памет и традиционните семейни ценности, недопускане влияние на чужди култури и общности. Като съществен елемент от тази дейност е посочено участието в създаденото през м.април 2019 г. в София обединение на европейски националисти Съюз „Крепост Европа“, в който учредители били Партия на десните, Германия; Движение Националистите – Франция, Легион Унгария, Народен и социален фронт, Чехия; Щурм, Полша. Цел на съюзът бил обединяването на формации, в основата на чиято ценностна система стои национализмът и традиционните християнски ценности. Политиката на Европейския съюз била обявена като заплаха за оцеляването на коренното население на Европа и европейската цивилизация и участниците в съюза заявявали, че ще се борят за създаване на ново обединение – „Европа на нациите“. Друга цел била ликвидирането на влиянието на антинационалните сили, към които причислявали „ционисткото лоби“, масонството, леви партии, организации и групи. Посочено е че Сдружение „Български национален съюз Еделвайс“ проповядва и пропагандира антидемократична идеология, включително фашизъм, национализъм, расизъм, антисемитизъм – от членове и симпатизанти на БНС. Сдружението прокламирало силна социална държава, ликвидиране на безработицата, възпитание в родолюбие в училище,

провеждане на държавна политика, стимулираща развитието на българската култура. В страницата във фейсбук на Сдружение „Български национален съюз Еделвайс“ било посочено че: „...Ние не искаме друг да ни оправя...Разчитаме единствено на собствените си сили и воля в борбата, която водим....Ние сме български националисти“, „...в исторически план може да се каже, че идейно най-близката до нас организация от недалечното минало е Съюзът на българските национални легиони /СБНЛ/, воден от ген. Х. Л.“; „Вече повече от 15 години, въпреки трудностите, въпреки пречките и репресиите, с които враговете се опитват да ни спрат, ние продължаваме със собствени сили и средства борбата за една нова и по-добра България. България, в която ние Българите ще бъдем господари в собствен дом“; „Очевидно е, че циганите са цигани, а не българи. Едно е да си гражданин на България, а друго да си част от българската нация. Едното е правен статут, другото е принадлежност към общност, изградила се през вековете на база общ произход, кръв, история, култура и добродетели. Затова се нарича културна нация – това е естествено зародила се човешка общност. Циганите са просто различна етническа група, която живее на територията на България“; „Отношението ни към всеки – независимо дали говорим за някаква група хора или отделна личност, се определя от неговото отношение към нас, нашия народ и Родината ни“; „Униформата е символ на ред и дисциплина – неща, които се стремим да наложим. Освен това, тя придава тържествен и стегнат вид на честванията и възпоменанията, които провеждаме. Това е форма на уважение към героите ни. Традицията българските националисти да носят униформа идва още от времето на Легията на Раковски. Така че ние сме продължители на една вековна традиция.“ Посочена е публикувана на в профила във фейсбук на П. Д. статия Сдружение „Български национален съюз Еделвайс“ статия „От гейпаради към все по-неприкрита педофилия“, който в личен коментар сочи: „Това е културна война, която не можем да си позволим да изгубим. Защото изгубим ли, цената ще платят децата. И тази цена ще е изключително жестока.“ Членовете на БНС изразявали личната си позиция към еврейската и ЛГБТ общности и към изповядващите ислям с негативни коментари, някои от които в ироничен и саркастичен стил, които формирали отрицателно отношение към представители на еврейската, ромската, мюсюлманската и ЛГБТИ общности. Посочени са профилите на Л. Л.; П. Д.; Ц. П.; Г. Д.. Посочени са изявления пред медиите на З. А. и/или П. Д., в които били изявени позициите им по отношение на идеологически противници и етнически общности. В предаването „Ранни вести“ , телевизия Скат от февруари 2018 г. и от 19.01.2020 г. П. Д. коментирал съдебния спор между БНС и Кмета на СО във връзка с предстоящото на 22.04.2020 факелно траурно шествие в памет на ген. Х. Л. и посочил, че всички забрани на СО за провеждането през годините на т.н. „Л. марш“ били отменени от съда. Забраните били обяснени с влиянието на еврейската организация „Шалом“. В предаването „Офанзива“, „Канал 3“ от 8.12.2018 г., с участието на П. Д. и от 11.05.2019 г., с участието на З. А., на въпрос за „Циганската престъпност“ П. Д. изказал виждане, че циганските гета са инкубатор на престъпност и критикувал европейския либерализъм като прогнозировал, че ако моделът не бъде променен, „буквално до няколко десетилетия ще видим края на Европа“. Във второто предаване, по повод дискусия за значението на 9-ти май /1945 г./, А. определил Сдружение Български национален съюз Еделвайс като идеен наследник на Съюзът на българските национални легиони, като визирал идеята за български национализъм „тази сила, която се бори за защитаване на българската държава, на българския народ и за неговото просперитане“ като А. застъпил идеята, че българската държава е „еднонационална“ и се съгласява, че не е „едно-етническа“. В предаването „Лице в лице“ в телевизия bTV З. А. защитавал позицията, че циганите, арменците, турците и евреите са гости в страната ни. По повод това изказване по сигнал на Й. А. – президент на ложа „Кармел“ 3355 била образувана пр.пр.№ 1229/2019 г. по описа на Специализираната прокуратура, възложена на ДАНС. В изпълнение на указанията по преписката били призовани да дадат обяснения З. А. – управляващ, Л. Л. и Е. К. – членове на УС, Б. С. - Р. – управляващ до 2010 г., П. Д. – комендант на „Л. марш“, както и активисти на сдружението Ц. П., Г. Д. и Х. И.. На 27.05.2020 г., при явяване в сградата на ДАНС за снемане на обяснения, Е. К. се прострелва със самоделно огнестрелно оръжие, за което е образувано досъдебно производство. Посочено е, че през последните 10 години Е. К.

е формален член на БНС и не участва в дейността на сдружението. При извършените процесуално-следствени действия в жилището на К. били открити голям брой незаконни огнестрелни оръжия, боеприпаси, книгата „Моята борба“ и снимка на Адолф Хитлер. В обясненията си З. А. заявявал, че не се е срещал с К. поне от 2 години, а през последните около 10 години имал общо 3-4 контакта с него. Не му било известно с какво се занимава К. и дали е притежавал оръжие, както и дали симпатизирал на Адолф Хитлер. По отношение на използваните от членовете на БНС камуфлажни униформи уточнявал, че разпространените в социалните мрежи снимки са направени по време на AirSoft игри, чиято цел е забавление, а не придобиване на военна подготовка. Относно посоченото в справката участие в ежегодното шествие „Л. марш“ на организации, сдружения и партии от други държави, изповядващи сходни убеждения, А. е заявил, че през годините имало голям брой участници от различни държави, и следвало да му бъде отправен въпрос за конкретни лица. Посочил е, че не му е известно някой от включилите се в шествието да е нарушавал законите на Република България или да е преследван от властите в собствената си страна. П. Д. защитавал позицията, че провеждането на „Л. марш“ било изцяло съобразено с разпоредбите на Закона за събранията, митингите и манифестациите, като не му било известно организации, които през различни периоди са участвали в шествието, да са нелегитимни, нито участниците в мероприятията да са извършвали престъпление. Заявявал, че познава бегло Е. К., който от 10 години, на практика, няма отношение към дейността на БНС. По отношение на тиражираните в публичното пространство снимки на лица в камуфлажни униформи пояснил, че се касае за „организирано забавление по AirSoft, което е официален спорт и не представлява военно обучение“. Б. С. - Р., Л. Л., Ц. П., Г. Д., и Х. И. отказали да дадат обяснения.

В справката на ДАНС е събрана информация относно политическата дейност на ген. Х. Л. от която са направени следните изводи: твърдението, че когато е министър-председател легионерите гравитират около него не може да се потвърди документално; недостоверно е твърдението, че той е създател на Легиона; няма сведения, че Л. лично е антисемист, въпреки антисемитизма на легиона; Л. симпатизира на Третия райх, но е извън съмнение, че той е български националист. По отношение на СБНЛ е посочено, че е ярко изразено авторитаристко движение, което отрича принципите на буржоазната партийно-парламентарна система, либерализма и интернационализма. То е антикомунистическо и антикапиталистическо, обявява се против политическото устройство на Великобритания и САЩ. В политически план е за еднопартиен режим, начело с водач. Негов първообраз е фашистката/национал-социалистическата, водаческа държава. Организацията е против чуждия капитал, училища и чужденците и проявява постоянен антисемитизъм.

Към справката на ДАНС са прикрепени документите – източници на информацията в нея.

Представено е писмо изх.№ РД-21-ОВ-56/2020 г., с което председателят на СГС е предоставил копие от документите по регистрацията на Сдружение Български национален съюз Еделвайс. Целите на сдружението са: да развива, масовизира и утвърждава родолюбиви и патриотични чувства у всеки българин; да популяризира и насърчава младите хора към масов туризъм; да работи за повишаване на националния дух на българите; да издирва и опазва културно-историческото наследство на България. Декларираните средства за постигане на тези цели са: организиране на семинари и форуми с международно участие за запознаване на младежта с ценностите на Европейския съюз и начините за интеграция в Европейската общност; съдействие за младите хора за ориентиране към нов екологичен начин на живот, да подпомага клубовете със сходни цели, да осъществява мероприятия за опознаване на родината и изучаването на историята ѝ. С решение № 4/11.10.2010 г. по ф.д. № 7037/2001 г., в регистъра за ЮЛНЦ при СГС е вписан нов УС на Сдружение Български национален съюз Еделвайс: З. Р. А., Л. Е. Л. и Е. С. К. като председател на сдружението е З. А..

Представено е копие от обясненията на Г. В. Д., Б. Б. С. – Р., Х. И. И., П. С. Д., З. Р. А., Ц. Е. П. и Л. Е. Л.

Представено е експертно становище, дадено от Н. П. от Институт за исторически изследвания при БАН

Представено е писмо рег.№ 413p000-4874 от 29.01.2020 г. на зам.директора на СДВР, с които са представени в ДАНС находящите се към този момент налични данни и документи за Сдружение Български национален съюз Еделвайс, както и такива, подавани до СДВР във връзка с шествието „Л. марш“ в периода 2017 г. до 2020 г.

С писмо от 04.02.2020 г. по пр.пр.№ 2777/2020 г. по описа на СРП до Софийска градска прокуратура е изпратено уведомление за започване на досъдебно производство № 21/2020 г. по описа на СДВР, пр.пр.№ 2777/2020 г. по описа на СРП, протокол за оглед на местопроизшествие от 27.01.2020 г., протокол за претърсване и изземване от 28.01.2020 г. в гр.Перник и определение на ДРД, НО, 3 състав, които да бъдат представени като доказателства по дело пред СГС.

Представена е справка за съдимост на Е. К., видно от която същият е осъждан през 1988 г. за придобиване и притежаване на огнестрелно оръжие без да има надлежно разрешение.

Представени са копия от интернет страници на Уикипедия, „Дойче веле“ и Стандарт

Представено е копие от интернет страница на Сдружение „Български национален съюз Еделвайс“ на статията „Когато няма държава – народът се защитава“, символи на БНС и данни за спортната организация на БНС

Представени са уведомления до СО от 19.02.2018 г. и от 25.04.2019 г., заявления до СО от 14.02.2017 г., 08.09.2017 г., 28.07.2017 г. и 19.08.2016 г. на представители на Сдружение „Български национален съюз Еделвайс“, пълномощно от 22.04.2019 г. от А. и жалба от Х. И.

Представени са писма от организацията „Шалом“, организацията „Кармел“, декларации на „БАС“ до СО, нота на Посолството на Руската Федерация до СО, в които се изразява безпокойство от провеждането на „Л. марш“, за което са изказани твърдения, че е неонацистко, и разпространението на агитационни материали, свързани с него. С тези писма е искано да не бъде допуснато провеждането на мероприятиято.

Представено е писмо от „БТВ Медия груп“ ЕАД от 27.01.2020 г. с 1 бр. CD-R, съдържащ запис на предаването „Лице в лице“ в частта, касаеща гостуване на З. А.. Представено е писмо от „Елит Медия България“ ЕАД от 27.01.2020, ведно с 2 бр. CD-R, съдържащи запис на предаването „Офанзива“ от 08.12.2018 г. и от 11.05.2019 г. Представено е писмо от телевизия СКАТ от 27.01.2020, ведно с 1 бр. CD-R, съдържащ запис на предаването „Ранни вести“ в частта, касаеща гостуването на П. Д.. В тези материали се съдържат изявленията на посочените лица, които са отразени в справката на ДАНС.



Представени са решения на АССТГ: № 5423 по дело № 10489/2017 г.; № 1487 по дело № 2036/2018 г.; № 7660 по дело № 3446/2018 г.; № 16490 по дело № 3446/2018 г. и № 5173 по дело № 4945/2019 г., с които са отменени заповеди на Кмета на СО, с която е забранявано провеждането на възпоменателни траурни шествия в памет на ген. Х. Л..

В съдебно заседание на 05.10.2020 г. като свидетел по делото е разпитан Л. Е. Л., от чиито показания се установява, че БНС има въведена униформа, която се състои от дрехи на българската армия и основно се използва за чествания на национални герои, и за събития. Използването на униформата от членовете на сдружението не било задължително. Сдружението било организирано игри на „еърсофт“ – стрелба с пластмасови топчета и преходи в планината. Подобни били игри на пейнтбол. Такива мероприятия били провеждани в различно време през годината още отпреди 7-10 години. Свидетелят бил участник в част от тях. Участвали различни хора – и външни и от организацията. Мероприятията се провеждали 1-2 пъти в годината. Организирано се преходи в планината, футболни турнири също по 2-3 пъти в годината. От 10 години не бил виждал Е. К.. Бил участвал в „Л. марш“, което било единственото мероприятие в България, което не нарушавало обществения ред. Не бил упълномощаван да изразява становища от името на сдружението. В случаите, в които е изразявал позиция, била негова лична, не на сдружението. При провеждането на „Л. марш“ не били отправяни нацистки поздравии от техни привърженици и било абсолютно забранено да има знамена с нацистка символика. Преди започването на марша преглеждали хората, защото били наясно, че дори при един открит такъв символ – край с марша.

В съдебно заседание на 05.10.2020 г. като свидетел по делото е разпитан П. С. Д., от чиито показания се установява, че от 2010 г. бил неформален член на БНС като нямал документ за членство. Участвал в мероприятията, организирани от сдружението и от 2012 до 2019 г. ръководил провеждането на „Л. марш“, който е организиран от сдружението. По принцип имало униформа, която не била задължителна. Била за хора, които имат желание и се ползвала само по тържествени и официални поводи, като символ на почит към хората, които чествали или на които правили възпоменание. Основно елементите на униформата били свързани с българската армия и българската история - панталони, риза. Камуфлажното облекло било по избор при мероприятие в планина или местност. Униформите били за официално честване – пр. за хората, които поднасят венец. Идеята била да е по-тържествено, форма на почит. Не се ходело с тези униформи, а само при официално честване и то по желание. Организирано били редица спортни мероприятия като свидетелят е дал пример с 2019 г., когато било организирано спортно мероприятие, съвместно със спортен клуб, което било с благотворителна цел. Представлявало кръгова тренировка на открито и се събирали средства за семейства с репродуктивни проблеми, за да им се помогне. Организирано били футболни турнири, походи сред природата с различна продължителност, волейболни турнири, както и игри по „еърсофт“. Тази, в която свидетелят участвал била през 2013 г. Играта била спорт, подобен на „пейнтбола“, но не се използвала боя. Разделяли се хората на отбори, разчитало се на спортсменство - като уцелят някой да си признае. Бил популярен спорт и много компании го използват за служителите си, когато правели „тийм билдинг“. Игрите се провеждали около София, не се сеща точното място преди 7 години. Играта, в която участвал, била в почит на В. Ч. - български национален герой. Игрите били отворени за всеки, който желае да се включи и се включвали както симпатизанти и членове, така и външни хора. Свидетелят бегло познавал Е. К. - към края на 2010 г., когато станал съпричастен със сдружението, като по това време К. се оттеглил. Няма спомен да е участвал в мероприятията на сдружението. Свидетелят подавал заявление за организиране на „Л. марш“ от 2012 до 2019 г. Бил комендант на мероприятията – термин, който означава човек, който отговаря за цялостното провеждане на едно обществено мероприятие. При провеждане на мероприятията не само, че не бил нарушаван общественият ред по организирането и провеждането му, но това била публичната проява в страната, където най-строго се спазвали

изискванията на закона, с което свидетелят се гордеел. За мероприятията - имало правила, които се публикували предварително. Хората, които ги посещавали били уведомявани и си сътрудничели с полицията на място. При преценка, че може някой да направи нещо нередно, се обръщали директно към органите на реда, които съдействали. Хората, които идвали през всички години, били изключително дисциплинирани и спазвали правилата на проявата. Никога не били ползвани нацистки, фашистки, неонацистки символики. Това било строго забранено и се следяло много внимателно от страна на сдружението. Имало специални символи, които са свързани с българската история и българската държавност, например този знак, родовият символ на рода „Дуло“. Свидателят е посочил към пуловера си, върху който е изписано на кирилица БНС - в две бели вертикални черти отстрани и латинската буква „У“ по средата. З. А. възложил на свидетеля да организира „Л. марш“ за първи път през 2012 г. и до 2019 г. той бил организатор. „Л. марш“ се провеждал веднъж в годината и бил посветен на годишнината от смъртта на ген. Х. Л. през м. февруари. Нямамо точен брой на членове, тъй като имало симпатизанти. Всеки идвал според желанието си, нямамо точно определена членска маса. Повечето били приходящи, идвали за 1-2 мероприятия, а след това не участвали в други. Всяко събитие било само по себе си. Който имал желание да се занимава със събитието, можел да се включи. При игрите на „Еърсофт“ се използвала униформа, тъй като това било част от правилника на самия спортен клуб. Тогава се използва камуфлажна униформа, но не била строго определена, а който каквито дрехи подходящи има. По принцип било препоръчително с камуфлаж да се участва, ако желае може и по дънки. По принцип униформата, която обикновено се използвала бил един шинел, който е на българската армия от преди 1944 г., от Царство България. Ризата, която в момента се ползвала била на българската армия, офицерската, пясъчен цвят. Символите върху униформите съдържали герб, който отново е с този символ /свидателят отново сочи своя пуловер/. Свидателят считал този знак за знак на българската държавност. Възможно било, по време на масово мероприятие, когато от полицията имало изискване, да има охрана на проявата, която да се отличава, да се носят и ленти с българския трибагреник, без други символи. Еделвайсът също бил ползван като символ, заради името. Свидателят не си спомня дали имало символи върху копчетата на униформите. Предполагал, че на копчетата на шинела стои най-вероятно старият герб от Царство България или лъвче. На организирания „Л. марш“ от свидетеля, той бил облечен в униформа, но не бил сигурен дали на всеки от организираните маршове е бил с униформа. Антисемитски, неонацистки лозунги не били отправяни, за което се следяло изключително строго. Дори при подозрение за провокация, директно се обръщали към полицията за съдействие. Следели да няма хора със забранена символика. Внимавали някой да не използва лозунги, забранени от българския закон. При подозрения за провокация, се обръщали към полицията и молили органите на реда да изведат въпросния човек. Свидателят твърди, че не е упълномощаван да дава становище от името на организацията. Когато говорел го правел от свое име.

В съдебно заседание на 05.10.2020 г. като свидетел по делото е разпитан Ц. Е. П.. От показанията му се установява, че симпатизира на идеите на сдружението и дава пример с честването на различни български герои като капитан Списаревски и генерал Х. Л., патриотичната дейност, почистване на паметници. Бил симпатизант на сдружението от 10-тина години. Членовете носели униформи, които не били задължителни. Обикновено ги носели по публични мероприятия, шествия в памет на различни български герои. Лично познавал П. и З.. Имал такава униформа, но я носел тогава, когато му го позволявали ангажиментите. Не бил сигурен кои са членове на сдружението. Хората, които бил виждал да носят са момчета, които виждал по мероприятия. Виждал различен тип униформи. Най-разпространени са смесени униформи - от стари военни български униформи, шинели, шапки от Първата световна война, военни якета. Униформите се носели по мероприятия като „Л. марш“, честване на капитан Списаревски, мероприятия в памет на различни български герои. Сдружението организирано и спортни мероприятия. Свидателят бил участник в различни походи сред природата, събирали се в парковете да тичат заедно. Организиранни били игри по „Еърсофт“, в които свидетелят участвал веднъж преди 5-6

години и повече. Честванията били на датите, свързани с личностите. Свидетелят участвал в честването на 2-3 годишнини. От 6-7 години участвал в спортни мероприятия. Помнел някои хора, които са участвали, като например П., З.. Има и други момчета, но много от тях не ги е виждал след това. Виждал Е. К. преди много години на „Л. марш“, но не поддържал контакти с него. Бил го добавил във „Фейсбук“ преди години и това му бил допира с него. През последните 5-6 години не го бил виждал да участва на мероприятия на сдружението. Подавал бил заявление за организиране на „Л. марш“ преди 2-3 години, когато бил вписан като помощник организатор. Участвал в „Л. марш“ като помощ в работния процес - да се занесат знамената, венците и т.н. Твърди, че не е бил нарушаван общественият ред в шествията, в които участвал. Няма дори формални нарушения. Идвали обикновени хора и няма проблем. Не бил виждал хора да издигат фашистки, нацистки, неонацистки лозунги, да носят никакви символи антисемитски. Имало доста момчета, които съблюдавали да не се случват такива неща. Не бил упълномощаван да изразява становище и мнение от името на сдружението. В случай, че на място бил питан от журналисти, изразявал личната си позиция. Най-често го питали защо присъствал. Не бил запознат с устава на самата организация или толкова конкретно с идеите. Харесвало му, че има хора, които се интересуват от собствената си история и култура и помагал с каквото може. Не можел да цитира никаква идеология по точки. Допадало му, че имат единомислие по някои неща - че трябва да се поддържат историческите паметници, гробовете, да се поддържа паметта, било то с шествия, или с лекции. Тези идеи поддържал. Най-значимите шествия за исторически личности, за които се сещал, били: генерал Л., капитан Списаревски, герои като Васил Левски, Христо Ботев. Правили малки чествания. Генерал Л. бил български герой от Първата световна война. Свидетелят припознавал начина на мислене на тези хора, които са герои заради това, че обичат страната си и са готови да жертват нещо лично, за да има тя по-добро бъдеще. Имало чествания, спортни мероприятия и игри по „еърсофт“. Свидетелят участвал в игра по „еърсофт“ и в различни спортни мероприятия. По-скоро на приятелски начала се разбирали и отивали да тичат или да се разходят. При всички тях свидетелят не носил униформа, а само при някои - в шествията. В спортните мероприятия били със спортни дрехи. В игрите по „еърсофт“ носил камуфлажна риза, тъй като обичал да ходи за риба и сред природата. В игрите „еърсофт“ не се носели униформи - всеки обличал каквото има подходящо за гората. От символите, които бил виждал, били - български знамена, знамена със знака на рода „Дуло“, виждал нашивки на туристически дрехи, напр. яке с лого на БТС, старо от едно време. Искане за разрешение не бил подавал, а понеже поддържали приятелски отношения с П., който го помолил да помага, тъй като по изискване трябвало да има помощник, поради което го вписал. Не му било известно дали П. е член на сдружението. Покрай делото разбрал, че Л. е член. Не знаел кой е член и кой не. Последните години ходил в Ловеч на факелно шествие за Васил Левски, организирано от тамошни момчета. Факелното шествие било от центъра на града горе до паметника на Васил Левски. Генерал Х. Л. свидетелят свързвал с подвига му от Първата световна война, както и със съобразяването на Ньойския договор, когато възстановява българската армия до ниво, в което заставаме наравно с другите европейски народи.

По делото е изслушана съдебно-историческа експертиза, изготвена от доц.д-р М. Г., председател на Държавна агенция „Архиви“, която се е произнесла върху историческата значимост на личността на ген. Х. Л., идеологията, мястото и ролята на ръководената от него организация – Съюз на българските национални легиони в контекста на настроенията и тенденциите в българското общество в годините на Втората световна война, както и по отношение на историческата значимост на кап.Д. С., Т. А. и В. Ч.. Експертното заключение не е било оспорено и съдът като компетентно дадено, го възприема. Съгласно заключението при възникването си през 1930 г. Съюзът на българските национални легиони може да бъде характеризирен като авторитарна дясно-радикална организация. С течение на времето обаче той еволюира по посока на засилване на антидемократичните и антисемитски тенденции в него. Тази еволюция представлява пряка функция от идването на Хитлер на власт в Германия и постепенното засилване на

германското политическо и културно влияние в България. В началото на Втората световна война СБНЛ може да бъде вече окачествен като квазинацистка организация от лидерски тип. Трансформацията му в такава до голяма степен е свързана и с оглавяването ѝ от запасния генерал Х. Л. Самият той е разглеждан от официален Берлин като своеобразен контрапункт на монарха и правителството в случаи на опити от тяхна страна за едностранно напускане на Оста. Останалите личности - кап. Д. С., Т. А. и В. Ч. в общи линии са ирелевантни към проблема за десния български радикализъм преди и по време на Втората световна война, поради което оценката за тях не би трябвало да има отношение към съответното съдебно решение.

По отношение личността на ген. Х. Л. са посочени усилията му като министър към преодоляване на ограниченията, наложени от Ньойския договор, по отношение на превъоръжаването на армията и наборната служба. Една от важните му заслуги в това отношение са организиранията през октомври 1937 г. военни маневри в Попово. Те са първите след края на войната маневри с участието на около 35 000 войници и офицери и сами по себе си представляват нарушение на военните клаузи на Ньойския договор. На тях присъстват и царят и цялото правителство, както и чужди наблюдатели, и около тях се вдига много шум. По същото време Л. започва все по-плътено да следва опита на национал-социалистическа Германия във възстановяването, но и в преустройството на армията по нацистки образец. По негова покана пристигат немски инструктори, които започват да се занимават със спортната подготовка и гимнастика на подрастващите, в т. ч. на гимназистите. Той самият доста се въодушевява от този почин и дори става почетен патрон на скаутското движение, макар физиката му определено да не е подходяща за това. Явно е, че в този период ген. Л. все повече започва да се занимава и с чиста политика и постепенно напуска ролята си единствено на експерт – технократ. През януари 1938 г. е освободен от кабинета и му е присъден чин „генерал - лейтенант“. От запазените във Военния архив донесения на Военното разузнаване ставало ясно, че пред все повече хора Л. критикувал различни политически решения на цар Борис. Преминаването на генерала в запаса отворил пътя му към политиката. Бил сочен от германския посланик в София Р. като един от най-преданите и потенциално ценни за германците политически лица. Л. не бил единственият, на който се гледало с доверие в Берлин и с началото на войната той ставал все по-високо ценен от тях, и постепенно на него започвало да се гледа като на алтернатива, в случай, че царят или правителството се опитат да потърсят път извън Оста. Вероятно от това време датират и неговите по-ангажирани връзки с легионерите, едно от крилата на които той оглавява през 1942 г. Сред дясно-радикалните формации легионерите били най-многочислената, добре организирана и идейно-мотивирана фракция. Това дало шанс на Л. да излезе на преден план. В тези години неговите речи и публични прояви все повече се насищали с нацистка риторика и самият той в нарастваща степен започва да се преживява като „водач“. Отношенията му с двореца били сложни, но поне формално той не преставал да подчертава верността си към короната и династията. През 1942 г. той е провъзгласен за обединител на легионерите. Титлата, която той приема, е „Велик водач на СБНЛ“. Макар самият Л. да не артикулира лично антисемитските заклинания на своите берлински покровители, в цялата страна започват да се разпространяват позиви, брошури, лозунги и всякакви печатни произведения в които се клейми международното еврейство, световния болшевизъм, англо-американската плутокрация, масонството и т. н. В Централния държавен архив са запазени немалка част от тях. Самата легионерска организация бързо и видимо придобива антидемократичен и антисемитски профил. Вероятно всичко това е спомогнало за избора му за мишена на една от комунистическите бойни групи, съставена от В. Я. и И. Б., която организира убийството му на 13.02.1943 г. Коварното убийство на Л. способствало за неговата вторична героизация след смъртта му.

По отношение на СБНЛ сочи, че възниква от група, наречена се през 1930 г. Младежки национални легиони, начело на която е И. Д., който постепенно започва да се нарича „Върховен водач“. Учредителите са главно средношколци и студенти с градски и предимно дребнобуржоазен произход, обединени от желанието за борба срещу засилващата се комунистическа пропаганда сред младежта, от една страна и срещу разпокъсването на

отечеството от Ньойския договор, от друга. Съюзът създава стройна организация – свои градски групи в българските градове с клонове в почти всички български гимназии и училища – система с отговорници по класове, випуски, училища и бързо стават най-многочислената младежка организация. Започват да устройват публични погроми и побои над прокомунистически младежки сбирки. На третия конгрес организацията възприема за свой образец еднопартийния политически модел от фюрерски тип. В жестовите и официалната символика били ползвани различни атрибути и символи. Лидерът има визита в Берлин, на която се среща и с Хитлер. През март 1935 организацията се преименува на СБНЛ. Организацията се разцепва поради вътрешни противоречия и се разтурва. През 1937 се възстановява дейността ѝ но не и целостта ѝ. След това Л. решава да обедини легионерската организация и в това време тя най-много се доближава като възгледи и практика до други подобни квазинацистки организации.

При разпита му в открито съдебно заседание експертът сочи, че основно легионерите се самоопределят като националисти преди всичко, но от историческа гледна точка се свързват и с антисемитските възгледи и прояви. Вещото лице е уточнило, че научните данни относно антисемитската пропаганда от СБНЛ не са категорични, като има хипотеза, че пропагандните материали /или поне част от тях/ с тази насоченост може да не изхождат, /макар и подписани/, от легионерите и разпространението им може да не е съгласувано с генерал Л.. При разпита му в съдебно заседание вещото лице е изяснило, че извода в писменото заключение за заслугата на ген.Л. за трансформацията на Съюза на българските национални легиони в квазинацистка организация от лидерски тип, е направило изхождайки от въвеждането на униформи в легионите, които през 30-те години нямали такива. Униформите наподобявали нацистките и по същия начин стоял въпросът със символиката. Сребърната значка била със стилизиран кръст. Униформата се ползвала само при официални мероприятия. Експертът е посочил, че не е открил доказателства, че СБНЛ се идентифицира с италианските нацисти или с германските национал-социалисти. На въпроса дали му е известно, че в Държавен архив се намира писмен документ, в който е записано, че „ние не сме фашисти, нито хитлеристко движение. Съюзът на Българските легиони е чисто българска национална религия и борба“, вещото лице е отговорило, че конкретно посочения документ не му е известен, но са му известни други подобни. Относно публичните погроми и побои, които е описал в писменото си заключение, Г. е посочил, че това се отнася за ранния период на СБНЛ и касае практики в гимназиите. За други погроми сведенията изхождат от полицейски досиета, но уточнява, че няма задържани лица. Вещото лице пояснява, че определянето на СБНЛ като квазинацистка организация идва основно от въвеждане на униформи по времето на водачеството на Л., /които обаче са рядко ползвани и то на мероприятия на организацията/, като същевременно са обозначени със знака на легиона.

Във въззивното производство са представени 107 броя документи, представящи снета на хартиен носител информация, съществуваща в електронното пространство. Информацията е събрана от отдел „Сигурност“ към Организация на евреите в България „Шалом“. Изслушаната съдебно-техническа експертиза /която ще бъде коментирана по-долу/ е посочила, че може да потвърди основателността на предположенията, изразени в тях, по отношение на физическите лица, извършили публикуването на материалите. В експертизата не е посочено по какъв начин вещото лице е достигнало до своите изводи и кои са ползваните от него средства, и извършените от него проверки, за да отговори на поставените му въпроси. В съдебно заседание вещото лице е посочило, че не е установило и не си е поставял за задача да установява кои физически лица са публикували материалите. Отново в съдебно заседание вещото лице е посочило, че това е било задача на хората, които са изготвили тези 107 страници. Заключение е представено и не са направени оспорвания на изследването на вещото лице от страните. При изрично заявеното от вещото лице, че не е изследвало кои физически лица са публикували информацията, снета на процесните 107 страници, съдът намира, че по делото не е установено тяхното авторство. В подкрепа на този извод на съда е и липсата на информация в писмения текст на заключението, както и при разпита в съдебно заседание за механизма,

по който вещото лице е достигнало до изводите, които дава в заключение. Вещото лице е посочило единствено, че изводите са в резултат на „лична преценка“. От представените 107 документа, тези, които са от страница в интернет на БНС, отразяват чествания на исторически събития /пр. годишнина от Ньойския договор/, както и чествания на исторически личности. Много от представените документи са придружени с обяснителен коментар, чийто автор не е посочен.

Във въззивното производство, в съдебно заседание на 12.10.2021 г., е разпитан като свидетел на жалбоподателя Б. Ц. Ц.. От неговите показания се установява, че е запознат от над 7-8 години, ежегодно с подготовката и провеждането на Л. марш, в качеството си на гражданин и председател на Градския съвет на Българския антифашистки съюз – София. Преди всяко провеждане, на специален сайт, посветен на Л. марш, била обявявана подготовка за провеждането. От своя страна Български антифашистки съюз на свои заседания приемал писма и декларации до Столична община в призив към институциите да не допускат, да не съгласуват, както е по ЗМСМ, провеждането на Л. марш. В последните 3-4 години и Столична община/СО/, ДАНС и МВР излизали със свои актове, с които се отказвало да се съгласува провеждането. СО разрешавала само траурното поклонение на лобното място на генерал Л., но другите предвидени от тях факелни шествия, шествия по улиците, скандирания, речи, не се допускали. Те ги провеждали, без да е разрешено. Свидетелят свързвал организаторите на Л. марш с БНС от асоциации и възприятия от медиите, както и поради тяхната публична обществена защита и анонсиране на проявата по медиите. Свидетелят участвал в 2 или 3 телевизионни диспута, в които представяли двете гледни точки – тази на БНС, в лицето на лидера им и тази на свидетеля. Всяка година организацията на свидетеля организираща предварително разрешен от общината Анти-Л. марш. По време на тези мероприятия се е случвало да има пререкания, словесна агресия между младежи. Свидетелят не можел да докаже директна връзка на младежи с членство или със симпатизанство на тяхната организация, но те били в един и същи ден. В деня, когато се провеждал вечерта Л. марш, организацията на свидетеля участвала в предхождаща марша протестна демонстрация срещу тях и на места се е стигало до тази словесна агресия. Не се стигало до насилие. Тази словесна агресия изхождала от младежи с черни дрехи. По време на своя протест организацията на свидетеля тръгвала от площада пред Централна минерална баня в София, шествието минавало по много улици и обикновено стигала до Столична община. По време на този организиран протест били проявите на агресия срещу участниците в него, от страна на защитниците на противното мнение. Свидетелят предполага, че това са симпатизанти на „БНС Еделвайс“, които знаят за противопоставянето в обществото. Агресията се проявявала с викове, крясъци, обиди към участниците в анти-Л. марш. В организацията на свидетеля имало вътрешна охрана, която ги разделяла, за да не става сериозно. Присъствала и полиция, която не допускала повече от вербалната агресия. През 2020 г. Л. марш бил проведен с факелното шествие, с военните униформи. В интернет платформи, фейсбук групи и други групи били публикувани видеа. При провеждането били ползвани озвучаване, трибуна, речи от български и чуждестранни гости. Участниците в шествието носели, макар и бивши, военни униформи – български и немски, военни, като свидетелят е подчертал, че не казва нацистки. По време на шествието били подавани команди като „запали факлите“ и други, което давало внушение за същите действия в миналото в Германия, и в България. В Л. марш участвали и чуждестранни граждани. Свидетелят попаднал през м.февруари 2020 на репортаж в медиите по повод задържането в Германия на от полицията на Германия и техните право-охранителни и правораздавателни органи на 22 немски граждани, при опит да напуснат страната в посока София за участие в Л.марш. Свидетелят не бил участвал в провеждането на Л. марш. Всички възприятия, които споделил били от интернет и от медиите. Свидетелят е участник в Анти-Л. марш, наречен „без нацисти по улиците“. Мероприятието се заявявало по ЗСММ, заявявали се достатъчно рано /48 часа преди провеждане/ и получавали съгласувателно писмо, което по закон не се

изисквало - режимът бил уведомителен. Щом нямало изрична санкция за забрана, цялостна или частична, то било съгласувано. След това свидетелят разгласявал сред членове и симпатизанти, че това е законно мероприятие /не е забранено от Столична община/ и ако стане проблем, няма да носи морална отговорност, че е станало нещо съмнително и незаконно. От служители на Столична община знаел, че те не съгласуват провеждането предвидения от организаторите марш, с изключение на поклонение и поднасяне на цветя на ул. „Тракия“, там където е убит Л.. В останалата част, при положение, че липсва съгласуване, становището на свидетеля е, че не е разрешено. По вербалната агресия личало, че тези младежи в черни дрехи са съмишленици на организаторите на Л. марш. Бил пряк свидетел на тази вербална агресия по време на тяхното шествие. Не можел обаче да твърди, че това са участници в Л. марш. По отношение на констатацията си, че са използвани стари немски и български униформи, свидетелят уточнява, че не може да конкретизира, но мисли, че почти всяка година са използвани. Униформите разпознавал по шапката, която е характерна за немските униформи. Немската била по-различна от българската. Виждал ги бил във филмите, от там ги разпознавал. Не знаел обаче каква е българската униформа и шапката на българските танкисти по време на Втората световна война. Асоциирал немската шапка, с това което виждал по филмите чисто визуално. Не бил виждал знаци на Вермахта и СС на шествията.

Във въззивното производство, в съдебно заседание на 12.10.2021 г., е разпитан като свидетел на въззиваемия И. С. М., от чиито показания се установява, че знае за провеждане на ежегодно мероприятие, наречено Л. марш, което посещавал от 10-тина години. Разбрал за марша от средствата за масова информация и първоначално присъствал като симпатизант, а в последните 5-6 години като помощник организатор. Организаторите се занимавали по-дейно, а той помагал. Организатор бил Българския национален съюз и през годините основни организатори са били П. Д., Х. И., Ц. П. от БНС. Свидетелят се грижел за реда, дисциплината, за инвентара, за осигуряване на знамена и факли. Знамената били български, купували ги, но не знаел от къде, факлите също ги купували. Имало и черни знамена през годините, в памет на генерала. Факлата била фабрична. Използвали се стари униформи от българската армия, носели ги основно организаторите. Мероприятието било отворено и всеки можел да отиде нормално облечен за зимно време. Нямаło специален дрескод. По време на мероприятията свидетелят не бил забелязал да е нарушаван обществения ред и да се издигат лозунги нацистки, неонацистки, пропагандиращи недемократична идеология. По принцип следели за такива неща, но никога не било имало през годините, нито имали информация от органите на реда да са забелязали такива неща. Участниците в марша ползвали лозунги, които не са противозаконни. Скандирали: „За България свобода или смърт“, „Свободен, социален, национален“, „Всички комунисти на съд“. По време на марша се давали команди от организаторите, които не били специални, а се казвало кога да се тръгне и кога да се спре. Редът се поддържал от организаторите и от помощник-организаторите. Забранено било всичко забранено от закона, което се оповестявало и в интернет, да не се носят знаци забранени от закона, за скандирания и такива неща. Факлите се палели, понякога в началото, понякога в средата на шествието. Това се решавало предварително от организаторите. Те казвали на хората кога да запалят факлите. След изгарянето на факлите, същите били оставяне на определени места. При провеждането на мероприятията нямаło случай, при който да са извършвани нарушения на обществения ред, налагащи намеса на полицията. Свидетелят знаел, че последните години бил забраняван Л. марш, но забраните били отменени от съда. Последните години се провеждали контра-шествия, организирани от антифашистки или анархистки организации. В деня, в който се провежда Л. марш се провеждало контра-шествие, но на обяд, докато Л. марш бил вечерта. Като време и място двете шествия били разделени. Свидетелят не знаел да е имало някакви сблъсъци, както и въобще контакти между двете. Доколкото знаел идвали анархисти от Гърция, за да участват в шествието, което е против Л. марш. Не бил присъствал, нито наблюдавал шествието, което е против Л. марш. Не знаел да има агресия срещу тях или провокации. На длъжността помощник-организатор не бил назначаван

официално. През годините при организиране на Л. марш участвали по 5-6, а може и 7-8 лица. Всички помощници се познавали, тъй като били едни и същи хора през годините. Понякога имало нови, когато се налагало. Свидетелят участвал и на други мероприятия, организирани от БНС. Имало е протести срещу ромската престъпност. Не можел да каже защо е забранен Л. марш последната година. Доколкото знаел, забраната била свързана с опасения за нарушаване на обществения ред. Участвал бил в други чествания на исторически личности, организирани от БНС - годишнини от смъртта на някои български герои като Д. С. и Т. А., годишнина от Одринската епопея. На други мероприятия, организирани от БНС, не бил виждал да се обличат униформи, освен на Л. марш.

Във въззивното производство е изслушана съдебно-техническа експертиза на посочени във въззивната жалба 3 броя линкове. Експертизата не е оспорена от страните. Вещото лице е посочило, че предоставените линкове са към Фейсбук страницата за кампанията и възпоменателното шествие в памет на ген. Х. Л. като първата хипервръзка се отнася до 12 секунден видеоклип, отразяващ провеждането на Л. марш 2021 г., а втората хипервръзка е към снимка от Л. марш 2021 г. плюс 63 снимки преди нея и 37 снимки след нея с дати на публикуване 15 и 14 февруари 2021 г. Посочено е, че снимките са публикувани от организаторът на Л. марш 2021 г. – Български национален съюз. Ползвател на профила е лицето/лицата, определени от Български национален съюз да администрират, поддържат съдържателно и да актуализират и добавят информация в тяхната уеб страница. Вещото лице не е намерило информация, която да го е навела на мисълта, че снимките и файловете не са достоверни и са поставени от лица, различни от посочените. От показателите за одобрение вещото лице е констатирало, че 12 122 човека са ги харесали, а 12 229 човека следват публикациите. Относно представените 107 страници, предоставени от въззивника, които от своя страна са му били предоставени от Организацията на евреите в България „Шалом“, вещото лице дава заключение, че няма основание да се съмнява в тяхната автентичност.

При изслушване на заключението в съдебно заседание вещото лице е посочило, че е установило, че Български национален съюз е качил снимките във фейсбук страницата, тъй като при нейното зареждане е видяло от кого се администрира тя. Посочило е че всяко лице, което има нормална компютърна грамотност може да създаде фейсбук страница с това име. Посочило е, че с техническите средства и уменията и познанията си не може да установи физическото лице, което е създадо тази фейсбук страница. Вещото лице е отговорило, че в представените 107 страници документи, които е изследвало са посочени много повече Телеграм канали и други профили в социални мрежи освен този, който е записало в експертизата си – „White Alexandra’s library“, но не може да се ангажира с отговор на въпроса кой е техен администратор. Вещото лице е заявило, че не е установило кой е качвал информацията, която след това е свалена на тези 107 страници. Не е установило и физическите лица, които са извършили публикуването на материалите.

Съдът при така установената фактическа обстановка, приема от правна страна следното:

Предявен е иск с правно основание по чл.13, ал.1, т.3, б.„б“ от ЗЮЛНЦ, вр. чл. 44, ал. 2, предл-е четири, шест, седем и десет от Конституцията на Република България.

Съгласно чл.13, ал.1, т.3 ЗЮЛНЦ, юридическо лице с нестопанска цел се прекратява с решение на окръжния съд по седалището му, когато извършва дейност, която противоречи на Конституцията, на законите и на добрите нрави. Активна легитимация за предявяване на този конститутивен иск законът предоставя на всеки заинтересуван и на прокурора. В случая, искът е предявен от прокурор при СГП, в изпълнение на правомощието по чл.127 КРБ на прокуратурата да следи за спазване на законността и в упражняване на тази компетентност и с която разпоредба е овластена да предявява конститутивни иски за прекратяване на юридически лица (търговци и такива с



нестопански цели).

Въззивният съд споделя становището, че принудителното прекратяване на правен субект като най-тежката санкция за юридическо лице е приложима само в изрично предвидените хипотези, които следва да се тълкуват и прилагат ограничително.

В процесния случай твърденията на ищеца са, че ответното сдружение осъществява противоконституционна дейност с въведени три отделни основания : 1./ извършване на дейност по разпалване на расова вражда - чл. 13, ал.1, т. 3, б.б от ЗЮЛНЦ, вр. чл. 44, ал. 2, предл.4 от Конституцията на Република България.; 2./ осъществяване на дейност по насаждане на религиозна вражда – по чл. 13, ал.1, т. 3, б.б от ЗЮЛНЦ е във вр. чл. 44, ал. 2, предл. 7 от Конституцията на Република България; 3./ създаване на военизирана структура - чл. 13, ал.1, т. 3, б.б от ЗЮЛНЦ, вр. чл. 44, ал. 2, предл.10 от Конституцията на Република България.

Основен индивидуализиращ белег на юридическите лица с нестопанска цел, създавани във формата на сдружения, представляват техните цели и средствата за постигането им, които се определят от учредителя/учредителите, но в рамките на конституционната рамка, която забранява създаването на организации, чиято дейност е насочена срещу суверенитета, териториалната цялост на страната и единството на нацията, към разпалване на расова, национална, етническа или религиозна вражда, към нарушаване на правата и свободите на гражданите, както и организации, които създават тайни или военизирани структури или се стремят да постигнат целите си чрез насилие – чл. 44, ал.2 КРБ.

При всеки случай на осъществявана от юридическото лице дейност в нарушение конституционната забрана би била осъществена хипотезата на чл. 13, ал. 1, т. 3, б."б" ЗЮЛНЦ.

Преди да бъдат разгледани отделните основания, въведени от ищеца за прекратяване на ответното сдружение, съдът следва да обърне внимание на един основен индивидуализиращ белег на сдруженията – тяхната цел. В общите си разпоредби ЗЮЛНЦ отделя място за въпроса, свързан с дейността и целите, като с разпоредбите на чл.2 и чл.3 предоставя свобода при определянето на целите и на средствата за тяхното постигане. Дефинираните цели и средства за постигането им задължително трябва да присъстват като индивидуализиращи белези в устава на сдруженията /чл.20 ЗЮЛНЦ/.

Целта на организациите с нестопанска цел не е дефинирана изрично, не е определено също така какво е съдържанието и значението на целите при тези юридически лица. Целта и средствата за постигането ѝ са ключови при юридическите лица с нестопанска цел, защото обуславят валидността на правния субект и са определящи за извършваната от него конкретна дейност. В регистрираните от ответното сдружение устава, включително в последния, действащ устав, като цели на сдружението са посочени следните: популяризиране на ценности като родолюбие и патриотизъм, насърчаване младите хора към туризъм, опазване на културно-историческото наследство на България, както и спомагане за интеграцията към демократичните и общоевропейски ценности. Декларираните средства за постигане на тези цели са: организиране на семинари и форуми с международно участие за запознаване на младежта с ценностите на Европейския съюз и начините за интеграция в Европейската общност; съдействие за младите хора за ориентиране към нов екологичен начин на живот, да подпомага клубовете със сходни цели, да осъществява мероприятия за опознаване на родината и изучаването на историята ѝ.

Конкретната дейност в реализация на средствата за постигане на целите и на самите цели може да има различни проявни форми. Тук е необходимо да се отбележи, че сдруженията упражняват своите правомощия чрез своите органи. Върховният орган на сдружението е Общото събрание. Поначало неговите решения подлежат на съдебен контрол, като споровете по законосъобразност на решенията на Общото събрание могат да се водят от всеки член на събранието или негов орган, или от прокурора. Управителният съвет е органът, който има типичните правомощия, които имат изпълнителните органи и при

другите типове юридически лица – да управлява и представлява сдружението, да привежда в действие решенията на Общото събрание. Контрол от страна на държавата върху дейността на сдруженията чл.4 от ЗЮЛНЦ, който урежда взаимоотношенията между тези юридически лица с нестопанска цел и държавата, не се предвижда.

Сдружението се представлява от лицето, което е вписано в ТРРЮЛНЦ като негов представляващ, или от упълномощено от него лице. Единствено тези лица имат правомощие валидно да изразяват волята на сдружението и единствено за техни действия или бездействия и то в това им качество би могла да се ангажира отговорността на самото сдружение. Представляващ отговорното сдружение е З. А..

Съдът споделя тълкуването на значението на дейността на сдружение с нестопанска цел, направено с т.1 „За значението на дейността“ от Решение № 1/29.02.2000 г. на КС на РБ по конст.д.№ 3/1999 г., съгласно което „За конституционността на една партия трябва да се съди преди всичко от нейната дейност. Не е достатъчно преценката да се извършва само от заявеното в Устава и програмата. Уставът на една партия може да се окаже една книжна фасада, целяща само да улесни регистрацията ѝ, затова е необходимо да се види каква е в действителност дейността на тази партия, прикрита от фасадата. Възможно е документите да прикриват цели, намерения и дейност, различни от тези, които те публично са обявили. Необходимо е да се сравни съдържанието им с практическата дейност на самата партия. Следователно при настоящото изследване съдът следва да стъпи не толкова на заявените в устава на сдружението цели и средства за тяхното постигане, колкото на практическите действия на представляващите сдружението лица и организираниите от името на сдружението мероприятия.

Съдът намира, че за пълното изясняване на спора, предмет на делото, следва да обсъди всяко от посочените основания за прекратяване на отговорното сдружение по отделно.

I./ По основанията - извършване на дейност по разпалване на расова, етническа вражда - чл. 13, ал.1, т. 3, б.б от ЗЮЛНЦ, вр. чл. 44, ал. 2, предл.4 от Конституцията на Република България.

Настоящият съдебен състав счита, че за дейност по разпалване на расова и етническа вражда следва да се съди по действия, с които биха били подбудени, подтикнати, въодушевени или засилени отношения и/или действия, изпълнени с омраза, неприязън или ненавист между представители на различни раси или етноси.

Фактическите твърдения на ищеца на ищеца в исковата молба включват това, че: в сайта на Сдружението, фигурира статията „Когато няма държава – народа се защитава“; в телевизионни предавания на bTV „Лице в лице“, на телевизия Скат „Ранни вести“ З. А. и П. Д. са правили изказвания, че малцинствените групи цигани, турци, евреи и арменци са гости в България, а етническите българи са господари в този дом и заявил, че всеки, който не е българин е гост. Конкретните цитати са: „...ние продължаваме със свои собствени сили и средства борбата за една по-нова България. България, в която ние Българите ще бъдем господари в собствен дом“; „Циганите са просто различна етническа група, която живее на територията на България“; „Очевидно е, че циганите са цигани, а не българи. Едно е да си гражданин на България, а друго да си част от българската нация“, „цигански орди“, че допусналите мигранти от Азия и Африка са „изроди“ и „уроци“; „най-сурово се третират предателите“, „нашите противници“; че гости са „лицата с чужд произход“; че физическият убиец на ген.Л. – В. Я. е от еврейски произход. Посочено е, че представителите на ответника Д. и Л. изразявали мнения против комунистите, против ЛГБТ движението, което обвързвали с педофилията; против привържениците на партия ДОСТ, които наричали „ислямисти“. Посочено е и изказването на Л. във фейсбук профила му, че „държави, в които се промени съотношението на населението в полза на „негри и чиканоси /латиноамериканци/, нищо хубаво не ги чака“. Тези изказвания били проява на омраза и ненавист.

При обсъждането на въпроса дали тези изказвания водят до разпалване на расова или етническа вражда, следва да бъдат разтълкувани следните използвани в тях понятия:

Етническа група е човешка общност, родствена по произход, която обикновено говори един и същ език, изповядва еднаква религия и има близки бит и култура. В една държава е възможно да съществуват и живеят различни етнически групи, които определят етническия състав на населението - състав на населението по народности и етнически групи. В този смисъл горното изказване отчита тази особеност на етническия състав на населението на Република България, и в което изказване е имплицитно посочено, че независимо, че циганите са различна етническа група, същите са български граждани.

Расата е исторически установена част от човечеството, която се обединява от общ произход, засвидетелстван от общи антропологични белези – цвят на кожата, форма на очите, структура на тялото и други подобни.

Орда, съгласно българският тълковен речник, е обединение, племенен съюз сред тюркско-монголските номадски племена. Преносно се използва за обединения, подобни на тълпа или банда.

Произход, съгласно тълковния речник, означава принадлежност по рождение към някаква група; потекло, род, начало

Ислямизъм, съгласно тълковния речник, означава учение за исляма.

Ислям, съгласно тълковния речник означава религия, разпространена в Близкия изток, Средна Азия и Северна Африка, основана на учението за единен бог Аллах; мюсюлманство.

Негър, съгласно тълковния речник, е използвано (предимно в миналото) название на човек от коренното население на тропическа Африка с много тъмна кожа. Думата е въведена официално от Бюрото за преброяване на населението в САЩ, за да замени думата „цветнокож“ и е премахната през 2013 г., като от 2000 г. до 2013 г. паралелно с думата „негър“ бюрото е използвало „афро-американец“. Думата се използва многократно в речта на Мартин Лутър Кинг „Имам една мечта“.

На територията на Европа думата „негър“ не се е възприемала като обидна, за разлика от думата „нигър“, която в САЩ се е свързвала с липса на култура, обноси, образование и т.н.

Съгласно английски и испански речник и мексиканско–американска библиография, „чиканос“ е американец, който има мексикански произход – има мексикански родители или предци. Позната е и от движението „Chicano movement“, осъществяващо съпротивата на хора от мексикански произход.

От справка в исторически източници се установява, че В. Я. е родена на 2 юни 1923 г. в Дупница в бедно семейство на български граждани, по произход сефарадски евреи. В юношеските си години се премества в София, където работи като шивачка. Членка на РМС от 1939 г. Свързана е с атентата срещу ген. Л., при който същият е убит.

При тези уточнения, съдът намира, че употребените в цитатите термини имат ясно посочени в речниците значения, които по никакъв начин не са обидни, а насочващи към определен произход – принадлежност по рождение към някакъв човешки род или група. Липсват обидни квалификации, от които да се съди, че авторите на тези изказвания са отправили несправедливи оскъблени, или че са засегнали честолюбието на посочените групи. Още по-малко може да се приеме, че използвайки термините, които фигурират и в публичното пространство, авторите на изявленията са целели да подбудят, подтикнат, въодушевят или засилят отношения и/или действия, изпълнени с омраза, неприязън или пък ненавист.

Цитираните изказвания изразяват публично личното мнение на техните автори, което се установява от събраните по делото свидетелски показания и представят

тяхната лична позиция, както и твърдения на факти. От посочените цитати съдът не може да направи извод същите да са насочени към поразждане и разпалване на вражда между които и да е раси и етноси. Ищецът не е ангажирал и доказателства за това, че изявленията представят позицията на ответното сдружение или че те са подкрепени от него. В тези изказвания липсва заявена от името на сдружението или подкрепена от него позиция. Изказванията не подбуждат, подтикват, въодушевяват или засилват отношения/действия на омраза, неприязън или ненавист. В тях липсват каквито и да е призови, насочвания и внушения към обществото или към части от него за противопоставяне на базата на омраза, неприязън или ненавист между представители на различни раси или етноси.

Съдът отчита, че са използвани понятията изроди и уроди, за които намира че е недопустимо да се използват дори в личен разговор, а на далеч по-голямо основание в публично изказване. Настоящият съдебен състав намира, че говоренето в публичното пространство следва да е в максимална степен изчистено от обидни думи и говорещият следва да използва литературен език при предаването на гледната си точка. От друга страна, с оглед разискваното основание за прекратяване на ответното сдружение, е важно да се посочи, че термините са използвани не по отношение на лица от други раси и етноси, а по отношение на български граждани, които са допуснали мигранти на територията на Република България. Както бе акцентирано по-горе, това са изказвания в лично качество, а не в качеството на представители на сдружението. Допълнително, съдът споделя виждането, че демократичното общество следва да допуска различното мнение на своите членове по различни обществени въпроси, независимо от степента на възпитание или на образование на тези членове. Демокрацията е форма на управление, при която държавната власт произтича от народа чрез консенсус - консенсусна демокрация, чрез провеждане на референдуми - пряка демокрация или избрани представители - представителна демокрация. Съществуват различни дефиниции за конкретното съдържание на демокрацията, но още от Античността се смята, че равенството и свободата са нейни съществени характеристики. Проява на тези принципи са равенството на всички граждани пред закона и равният достъп до властта. Така при представителната демокрация всички гласове имат еднаква тежест, не се ограничава възможността на гражданите да станат представители, а свободата на гражданите се осигурява чрез законово утвърдени права и свободи. Основен елемент на демокрацията е плурализмът, който термин означава потвърждение или допускане на множество мнения, възгледи или гледни точки по даден въпрос. Употребява се както във философски, така и в научен или политически смисъл. Съдът намира, че при положение, че в изказванията и цитатите, посочени в исковата молба, при липса на призови, насочвания и внушения към обществото или към части от него за противопоставяне, за провокиране на омраза, неприязън или ненавист между представители на различни раси или етноси, следва да бъдат приети като изразяване на друга гледна точка към въпрос от съществено значение за обществото. По този въпрос, както и по всички останали въпроси, подложени на публична дискусия, е допустимо и желателно изразяването на различни гледни точки, което би допринесло до вземане на аргументирани решения от страна на Държавата, които са в полза на всички български граждани. Друг е въпросът и както бе посочено вече, съдът намира, че описаните по-горе термини (или поне част от тях) звучат грубо, напълно неприемливо, в някаква степен и обидно и са чужди на речта, която би следвало да се използва в публичното пространство, но тук отново следва да се има предвид, че термините са използване при изразяване на лични позиции и не са насочени към други етноси и раси.

Посочените в исковата молба публични изяви са на председателя на сдружението и на негов член, но същите не се отличават с многобройност, а са единични и инцидентни и от тях не следва извод за определена насока на дейността на ответното сдружение. Тук следва да се посочи, че изложените в исковата молба основни дейности на сдружението са свързани с почитане на герои и събития от българската история, както и със спортни събития, което съдът намира като неподлежащо за обществено осъждане.

Съдът напълно споделя мотивите на първостепенния съд, че на територията на

Република България мирно и хармонично съжителстват няколко самоопределящи се етнически групи, вкл. българи, цигани, турци, арменци и др. Всяка от тези етнически групи и народности имат своите културни и религиозни особености и свободно упражняват и спазват присъщите за тези култури и религии практики, ритуали, събития, чествания. Всички те от друга страна са граждани на Република България. От Устава и от представените извлечения от официалния сайт на сдружението се установява, че сдружението споделя идеите, че хората, населяващи територията на Република България – нейните граждани, следва да са основния движещ механизъм при формиране волята Държавата. В този аспект следва да се тълкува и заявеното от А. в предаването Офанзива по Канал 3 от 11.05.2019 г. – че национализмът е силата, която се бори за защитаване на българската държава, българския народ и неговото просперирание, както и представянето на сдружението в официалния сайт, който е общодостъпен и в който аспект основният акцент е върху родолюбието и запазване на българщината, популяризирани мирно, чрез личен пример за интелектуално, духовно и от друга страна – физическо развитие. В същия аспект следва да се интерпретира и изказването относно споделянето на идеите на СБНЛ.

Важно за разрешаването на процесния спор е изясняването на понятието „национализъм“ като политическа идеология, основана на принципа, че всяка нация има право да формира собствена държава, за да постигне социалните, икономическите и културните цели, особено постигането на независима държава. Свързано с него е понятието „нация“ като исторически създадена се група хора, възникнала върху общност на езика, територията икономическия живот и културата. Особено внимание следва да се обърне на това, че има голяма разлика между нация и народ. Принадлежността към дадена нация е въпрос на личен избор. Тук за яснота следва да бъде даден пример с това, че ако едно лице се роди българин и емигрира в Германия, ако то се натурализира, като придобие и немско гражданство, то остава част от българския народ, принадлежи и към немската нация. Всички български граждани, независимо от своя етнически произход и народност, са част от българската нация. Част от тях принадлежат на народи и етноси, различни от българския народ /цигани, арменци, турци, евреи и др./, но въпреки това те са част от българската нация. Тук следва да бъде акцентирано върху това, че настоящият съдебен състав има виждането, че всяка етническа група и всеки народ, независимо от своята уникалност, е равноценен с другите, има същите права и задължения. От събраните по делото доказателства не се установява действията на ответното сдружение да показват различно от споделянето от съда становище.

По делото не е установено и не са представени убедителни доказателства от страна на ищеца идеите на ответното сдружение да са в противоречие със законите, действащи на територията на Република България. Споделянето или разпространението на тези идеи им дава възможност, в условията на демокрация, решенията „за“ или „против“ тях да се вземат от цялото общество, при наличието на информираност за различните съществуващи мнения. По делото не е установено с действията си сдружението да е оспорило или още повече засегнало както човешки, така и граждански права на лица от други раси и етноси. Липсват доказателства за несъответствие между дейността на сдружението и заявления от него мирен, образован и възпитан словесен изказ и диалог

Дейността на сдружението по съхраняване на българската история, език, бит, култура, традиции, ценности в съзнанието на българския гражданин не противоречи на действащото законодателство. Идеите за общодостъпно образование, добра социална политика, популяризиране на българската култура и привързаност към родината също не са в противоречие с действащите закони, напротив – изведени са в преамбюла на българската Конституция.

Разбира се, отново е необходимо да се постави въпросът, че речта, с която се излагат идеите в обществото, като едно от средствата за постигане на целите, следва да бъде умерена и възпитана и образован тон, обществените изяви да се случват по мирен, добронамерен, спокоен и съобразен с установения в страната ред и начини и във форма, приемлива за всички членове на обществото.

II./ По основанията - извършване на дейност по насаждане на религиозна вражда - чл. 13, ал.1, т. 3, б.б от ЗЮЛНЦ, вр. чл. 44, ал. 2, предл.4 от Конституцията на Република България.

В цитираните в исковата молба изказвания не се съдържат теми от религиозен характер и още по-малко призови към религиозна конфронтация. По делото не са ангажирани доказателства за това, че със своята дейност ответното сдружение по какъвто и да е начин е иницирирало, разпалвало, засилвало религиозна вражда или отношения на противопоставяне на базата на омраза, неприязън или ненавист между представители на различни религии.

III./ По отношение на организираната от Сдружение Български национален съюз Еделвайс обществена проява „Л. марш“, описана в исковата молба и жалбата като ежегодно провеждано факелно шествие в памет на ген. Х. Л. – водач на легионерите.

Съдът намира, че на тази проява следва да се обърне отделно внимание при обсъждането на наличието на предпоставките по чл.13, ал.1, т.3, б.“б“ от ЗЮЛНЦ на първо място, защото в исковата молба е заявено твърдение, че това организирано обществено събитие само по себе си доказвало расовата, етническа и религиозна вражда, към която Сдружение „Български национален съюз Еделвайс“ подтиква и от друга страна, тъй като тази проява е едно от периодично /ежегодно/ организираните събития на ответника и като такава характеризира неговата дейност. Към това обсъждане следва да бъдат разгледани участието на представители, членове и симпатизанти на сдружението в различни мероприятия и чествания на събития и личности от българската история – ген. Л., Д. С., Т. А., Левски, Мара Бунева и др.

Преценката за събитието „Л. марш“ следва да се направи с оглед твърденията в исковата молба: че : „...лицата, участващи в „Л. марш“ провеждат шествието чрез групиране на присъстващите в строй, а паленето на факли и използването на военни униформи създава впечатление /напомня/ за ритуал на паравоенни формирования от началото на 20 век.....участват множество чуждестранни националистически организации, част от тях забранени в други държави.“

Преценката относно събитието, следва да изхожда от причините, поради които се организира; начина по който се организира; начина, по който се провежда и посланията, които се отправят чрез него.

Основни, преки сведения за това събитие предоставят разпитаните по делото свидетели, които са измежду организаторите и участниците в него. Не се спори по делото и от приетите доказателства се установява, че Сдружение „Български национален съюз Еделвайс“ е организатор на събитието „Л. марш“, което представлява факелно шествие в памет на ген. Л. и като всяко шествие представлява организирано, тържествено придвижване на много хора, процесия. Дори в исковата молба и документите на СДВР по отношение на това събитие се използва терминът „шествие“, което показва, че мероприятиято е лишено от всякакви идейни или политически послания и е просто честване на годишнина, свързана с определена личност. За събитието не се използва терминът „манифестация“, който е израз за часово улично шествие за изразяване на обществено-политически чувства или „демонстрация“, който термин изразява масово шествие за израз на обществено-политически настроения. Самият използван термин показва, че не се касае за публично показване на нещо или за изтъкване на някакви идеи, както и че не става въпрос за някакво подчертано поведение в израз на протест срещу някого или срещу нещо. Използваният дори от ищеца термин показва липсата на идеологическа обосновааност и насоченост на организираната от Сдружение „Български национален съюз Еделвайс“ обществена проява.

Събраните по делото свидетелски показания на свидетелите Л., Д. и П. в

първоинстанционното производство и свидетеля М. във въззивното производство /които съдят кредитира като непротиворечиви и дадени под страх от наказателна отговорност/, които свидетели са преки участници и очевидци, дават сведения за организирането и провеждането на мероприятията в 10-годишен период. Установява се и от представените писмени доказателства, че шествията са организирани и провеждани при съблюдаване на изискванията на закона за този тип обществени прояви и при съобразяване и спазване на административните процедури. Особено внимание при това е отделено на предписанията и забраните на съответните компетентни органи. Свидетелските показания от друга страна сочат, че основният акцент при организирането и провеждането, е вземането на строги охранителни мерки за предотвратяването на каквито и да е противообществени прояви по време на провеждането на шествието. Липсват каквито и да било доказателства, че по покана и инициатива на ответния съюз в шествието участват незаконни чуждестранни /в това число и забранени в съответните държави/ организации. Ищецът е представил становища и заповеди, които не удостоверяват твърдяните от него факти, и които съдят приема за мнения, които нямат обвързваща съда доказателствена сила. Мероприятието, организирано от ответника е с установен отворен характер – достъпно за всеки правен субект и е въпрос изцяло на лична преценка на участниците дали ще присъстват или не на него и с какво облекло ще бъдат. Участието в него не е в зависимост от някакъв разрешителен режим. При това, дори да беше установено участие на организации, от характера, който се твърди в исковата молба, за да бъде привлечена отговорността за това участие на Сдружение „Български национален съюз Еделвайс“, следваше ищецът да докаже, че тези организации участват по покана на сдружението, че са свързани с дейността на сдружението или са присъствали по негов почин. По делото липсват доказателства и в тази посока. Действително, представени са заповеди на кмета на Столична община, с които е прекратявано провеждането на „Л. марш“, но след надлежното им обжалване, тези заповеди са били отменени от съда.

От свидетелските показания се установява, че организаторите на общественото събитие, при неговото провеждане са следели и не са допускали прояви, които биха били в нарушение на обществения ред. Организаторите при своята работа и при извършвания от тях контрол при провеждането на шествието били в сътрудничество с органите на реда. Особено внимание е отделено на недопускане използването на забранени, нацистки, фашистки символи, знаци, лозунги, знамена, както и на такива, свързани със забранени от закона идеологии, основани на религиозна, етническа, расова или верска дискриминация. Свидетелските показания безпротиворечиво сочат, че участниците в шествието са ползвали единствено стари български знаци – напр. родовия знак на рода Дуло, цветето Еделвайс, трибагрена лента и др.

Свидетелите не свързват провеждането на шествието с демонстрирането на някакви обществено политически идеи, а единствено с отбелязване на годишнина от смъртта на ген.Л., който те възприемат като национален герой - като израз на почит към него.

В сайта на Bulgaria On Air в публикация от 13.02.2021 е посочено: „За първи път Л. марш се проведе на групи, след като столичният кмет издаде заповед за прекратяване на възпоменателното шествие в памет на генерал Х. Л.. Столичната полиция раздели присъстващите и така те се придвижиха от Националния дворец на културата до къщата, където е убит генерала. Там привържениците на Л. марш запалиха факли и поднесоха цветя“. Посочено е също, че „Недоволни протестират срещу провеждането на Л. марш в столицата. Те също проведоха шествие от Централните бани по ключови булеварди и улици и се обявиха срещу разделението и омразата.“ В отразяването на обществената проява липсва излагане на факти за противообществени изяви по време на провеждането на шествието.

По делото не е установено по време на шествието „Л. марш“ да са били излагани каквито и да било идеи, да са отправяни идейни или политически послания, да е даван израз на обществено-политически чувства или настроения. Единственото, на което е

даван израз е уважението, което участниците изпитват към определена историческа личност и към българската история.

Независимо от това, че „Л. марш“ като събитие е лишен от идейна насоченост извън тази за почитане на историческа личност – ген.Л., съдът намира, че в настоящото изложение следва да намери място от гледна точка на заявените искове и въпросът дали тази личност и въобще личностите, за които Сдружение „Български национален съюз Еделвайс“ организира чествания, се свързват единствено и еднозначно с дейност по налагане и разпалване на омраза на расов, етнически или религиозен признак.

Личността на ген. Х. Л., както в заключението на вещото лице Г., така и в сведенията, фигуриращи в публичното пространство, е възприемана като противоречива, поради което получава противоречиви исторически и политически оценки. Заключение, изслушано по делото, сочи че липсват категорични точни данни и се касае за спорна и митологизирана историческа личност. Безспорно, от документите, съхранявани в Централния държавен военно- исторически архив се установява, че ген. Л. е възпитаник на Военното училище във Варна и целият му живот е преминал в отдаденост на военното дело, като е носител и на отличия за бойни заслуги. Същевременно, генералът в по-голямата част от кариерата си е бил встрани от политическия живот, като през 1935 година става министър на войната, в който период е насочил и усилия за укрепване и превъоръжаване на българската армия. В заключението е уточнено, че той е черпел опит от германския образец, но що се касае до физическата, спортна подготовка и организация на армията и подрастващите, за което са ползвани и немски инструктори, както и промяна в униформите, които били по подобие на тези от германската армия. По това време става патрон и на скаутското движение. В публичното пространство скаутското движение е известно с това, че обединява хора с идеите си за живот сред природата и от кодекса си, изискващ и наблюдаващ на коректно поведение. Скаутското движение е определено като възпитаващо младите хора, основаващо се върху принципа на доброволността, отворено за всички, без ограничения на произход, раса, класа и вероизповедание, приемащи принципа на недискриминацията, при условие, че личността се присъедини от сърце към целта, принципите и метода на скаутското движение, определени от основателя на организацията – англичанина лорд Баден Пауел. Скаутизмът е движение за младите хора, а ролята на възрастните се състои в това да напътстват младите в реализацията на целите му. Скаутизмът, в стремежа си да създаде добри граждани, се старее да възпитава младежите от четири страни: морално, граждански, трудово и физически. Със своя педагогически характер скаутизмът се стреми към пълна реализация на отделната личност. При тези данни съдът счита, че в този етап от живота си Л. може да бъде определен като експерт по военно дело с отношение към просперитета на гражданите и обществото, осигуряван посредством възпитанието и грижата за подрастващото поколение, както и на държавата. До този момент в автобиографията на Л. липсват факти същият да е споделял отричани днес идеологии. Л. е участвал в обществения живот с военните си познания като експерт, укрепващ и модернизиращ българската армия, от която е зависело запазването на териториалната цялост и независимост на Царство България. В експертното заключение е акцентирано, че самият Л. не е изразявал, нито подкрепял антисемитски възгледи и не може да се свърже с разпространяваните в страната по това време такива брошури, лозунги и др.

След навлизането му в политическия живот и оттегляне в запаса, за ген. Л. е известно, че е имал конфликти с монарха, който не е демонстриран официално. В този период, според вещото лице, на Л. започва да се гледа с доверие от Берлин, но това следва да се обсъди във връзка с започналите военни действия и опит за намиране на съмишленици за задържане на България в Оста. В открито съдебно заседание вещото лице Г. е уточнил, че предприетото от Л. преустройство на армията се води в националистически, но не и в националсоциалистически /нацистки или краен национализъм/ дух.

Вещото лице Г. сочи, че след 1942 година Л. установява по-засилени връзки с легионерите и оглавява и едно от крилата им като впоследствие става и „велик водач“ на Съюза на българските национални легиони /СБНЛ/.



В тази връзка и тъй като в исковата молба като основание за искането на ищеца за прекратяване на ответното сдружение е посочена декларираната от самото сдружение идейна близост със СБНЛ е необходимо да се разгледат идеите, споделяни и лансирани от СБНЛ. Идеите, допринесли възникването му, са свързани с недоволство от засилващата се комунистическа пропаганда сред младежта, от една страна и недоволство от разпокъсването на отечеството от Ньойския договор, от друга /от заключението на в.л.Г./. При разпита му в открито съдебно заседание експертът сочи, че основно легионерите се самоопределят като националисти преди всичко, но от историческа гледна точка се свързват и с антисемитските възгледи и прояви. Вещото лице е уточнило, че научните данни относно антисемитската пропаганда от СБНЛ не са категорични, като има хипотеза, че пропагандните материали /или поне част от тях/ с тази насоченост може да не изхождат /макар и подписани/ от легионерите и разпространението им може да не е съгласувано с генерал Л.. При разпита му в съдебно заседание вещото лице е изяснило, че изводът в писменото заключение за заслугата на ген.Л. за трансформацията на Съюза на българските национални легиони в квазинацистка организация от лидерски тип е направило, изхождайки от въвеждането на униформи в легионите, които през 30-те години нямали такива. Униформите наподобявали нацистките и по същия начин стоял въпросът със символиката. Сребърната значка била със стилизиран кръст. Униформата се ползвала само при официални мероприятия. Експертът е посочил, че не е открил доказателства, че СБНЛ се идентифицира с италианските нацисти или с германските националсоциалисти. На въпроса дали му е известно, че в Държавен архив се намира писмен документ, в който е записано, че „ние не сме фашисти, нито хитлеристко движение. Съюзът на Българските легиони е чисто българска национална религия и борба“, вещото лице е отговорило, че конкретно посочения документ не му е известен, но са му известни други подобни. Относно публичните погроми и побои, които е описал в писменото си заключение, Г. е посочил, че това се отнася за ранния период на СБНЛ и касае практики в гимназиите. За други погроми сведенията изхождат от полицейски досиета, но уточнява, че няма задържани лица. Вещото лице пояснява и че определянето на СБНЛ като квазинацистка организация идва основно от въвеждане на униформи по времето на водачеството на Л. /които обаче са рядко ползвани и то на мероприятия на организацията/, като същевременно те са били обозначени със знака на легиона.

От събраните доказателства съдът може да приеме за установено по делото единствено споделянето на националната идея от страна на Съюз на българските легиони. По делото липсват данни за други идеи, които да са му присъщи. Липсват доказателства, че СБНЛ се идентифицира с италианските фашисти или с германските националсоциалисти. Липсват доказателства за антисемитски или расистки прояви. Основната концепция на СБНЛ, установена по делото, е че е съюзът и неговите членове са носители на българските националистически идеи. Тук отново следва да се припомни и акцентира, че национализмът е политическа идеология, споделяща виждането, че всяка нация има право да формира собствена държава, за да постигне социалните, икономическите и културните цели, особено постигането на независима държава. Тази идея по никакъв начин не е свързана и сама по себе си не води до подбуждане и стимулиране на отношения/действия на омраза, неприязън или ненавист както и на противопоставяне на различни части на обществото, индивидуализирани по расов, етнически или религиозен белег, на базата на омраза, неприязън или ненавист.

Разпитът на вещото лице в съдебно заседание разколебава и прави нелогичен извода, направен в заключителната част на писмената експертиза, че СБНЛ под ръководството на ген.Л. се е трансформирала в квазинацистка организация, тъй като същият е базиран единствено на въвеждането на униформи, които се ползват единствено по официални поводи, а не на съпоставка на идеите на СБНЛ с тези на нацистките организации. Изясняването на понятието „нацизъм“ като тоталитарна идеология, която се оформя в Германия през 1920-те и 1930-те години, след идването на власт през 1933 година н а Националсоциалистическата германска работническа партия, която изгражда политически режим, който също се нарича националсоциализъм и представлява тоталитарна

диктатура в държава, структурирана по националистически образец, ще даде възможност за преценка доколко има покриване с идеите, споделяни от ответното сдружение.

Възникването на национал-социализма се основава на отхвърлянето на Ваймарската република – установената в Германия след 1918 г. демократична държава, както и на претенциите за духовно ръководство на Църквата и на идеята за безкласовото общество. В основата на нацизма стоят преди всичко национализмът, расизмът, антисемитизмът и идеята за мир между класите, както и ревизионизмът срещу санкциите на Версайския договор, подписан след загубата на Първата световна война от Германия, наричани „Версайски позор“ или „Срамен диктат от Версай“. По делото е изяснено, че Сдружение „Български национален съюз Еделвайс“ изразява единствено идеята за силна социална държава, за ликвидиране на безработицата, за възпитание в родолюбие в училище, за провеждане на държавна политика, стимулираща развитието на българската култура. Липсват доказателства за споделяне и лансиране на характерните за националсоциализма идеи, свързани с расизъм и антисемитизъм, религиозно противопоставяне от страна на ответното сдружение.

В исквата молба ищецът е посочил, че ответното сдружение организирано и участвало в мероприятия, свързани с национални и регионални исторически личности /Д. С., В. Ч., Т. А. и др./, в които активисти и симпатизанти са облечени във военни униформи. Изслушаната експертиза е извършила анализ на личностите на посочените исторически лица, които е свързала с национално-освободителните движения и борби от началото на миналия век. Първоинстанционният съд е посочил допълнително в мотивите си, че Д. С. е известен в историята като спортист и военен пилот, загинал при героични обстоятелства във военна битка, Т. А. е посветен на учебното дело, революционер – участник и впоследствие ръководител на ВМРО, участник в Балканската война, радетел на българщината и в помощ на българската армия и население. Тук следва да се акцентира на това, в знак на почит към тези личности, техните имена носят понастоящем улици и булеварди в гр.София и гр.Благоевград, а имената им се споменават при провеждането на тържествените зари в честванията на националните ни празници. В направения от вещото лице Г. анализ липсват данни, от които да бъде изведено, че същите са имали идеи или са действали в съответствие с расова, етническа или религиозна нетърпимост. Честванията на тези герои, организирани от ответника, съдът не може да свърже с разпалване на омраза на расов, етнически или религиозен принцип.

IV./ По основаниято - създадена военизирана структура - чл. 13, ал.1, т. 3, б.б от ЗЮЛНЦ, вр. чл. 44, ал. 2, предл. десет от Конституцията на Република България.

В исквата молба ищецът се е позовал на следните факти: 1./ в дома на починалия член на сдружението Е. К. са намерени голям брой незаконни огнестрелни оръжия и боеприпаси, дрехи с полицейски обозначения, камуфлажен панталон и книгата „Моята борба“ на Адолф Хитлер; 2./ в част от изявите си членовете, активистите и симпатизантите на сдружението са облечени с униформи; 3./ на страницата на сдружението се оповестява носенето на униформи и са качени снимки на лица в униформи; 4./ лицата П. Д. и Х. И., които подавали уведомления до СО за провеждането на „Л. марш“ се представяли за коменданти на това мероприятие.

Изследването на създаването на военизирана структура се заключава в установяването дали в рамките на сдружението съществува самостоятелна съставна част, която е пригодена/приспособен за обслужване на военни нужди, такива които са свързани с организирани насилствени конфликти между политически образувания – държави, правителства, общности или военизирани групи, които конфликти се характеризират с изключителна агресия, сътресения в обществото и приспособяването към него, както и с висока смъртност.

Както е посочил първоинстанционният съд, за наличието на създадена военизирана структура би могло да се съди при установяване, че по

инициативата/ръководство на сдружението е организирана такава, наподобяваща военна сила, организация. Индиции за това биха били наличието на структура, йерархия, членствен състав, оборудване, включващо униформи, оръжия, други технически средства и атрибути на войската, от които да се съди за наличие на възможности за участие в насилствени конфликти, със задача насилствено налагане на определена воля или цел под ръководството на конкретни лица/организации. За наличието на военизирана структура не е необходимо да бъде установено конкретно участие на тази структура в насилствен конфликт, за каквото по делото няма твърдения и липсват доказателства. Достатъчно би било установяване на изграждането ѝ до степен наличие на възможности и потенциал за участие в такъв насилствен конфликт

По делото е установено от разпитаните свидетели и от снимки от сайта на сдружението, че членове и симпатизанти на сдружението изключително на доброволен принцип са използвали униформи, в което число и военни, при публичните си изяви, свързани с различни чествания. Ползвани са и камуфлажни униформи, които са широко разпространени и достъпни за всички членове на обществото, предлагани свободно на българския пазар, които се ползват от лица от всякаква възраст и пол при различни мероприятия и най-вече тези, свързани с лов и риболов. Конкретното им използване от участниците в мероприятията, организирани от сдружението е било както при описаните по-горе чествания, така и при спортни мероприятия и излети в планината. Целта на тяхното използване е изяснена от разпитаните свидетели – придаване на тържественост на честванията на различни исторически събития и личности; оказване на почит. Тези униформи не се носят постоянно от членове, симпатизанти или други лица, свързани със сдружението, нито пък е установено задължение за носенето им. Тези униформи не са еднакви за всички, както е във военните формирания, а видно от снимките и свидетелските показания всеки носи униформа /или части от нея/ каквато притежава.

Установено е, че годишните шествия Л. марш са имали отговорни лица, които са се наричали коменданти и помощник – коменданти. Терминът, освен военно значение на длъжностно лице при военните, което отговаря за контролиране на реда и дисциплината в един гарнизон и офицер, който командва всички видове войска и се грижи за реда във военно време, има и гражданско значение – ръководител на обществено мероприятие (манifestация, митинг) и т.н. В случая се касае за комендант на обществено мероприятие, което означава, че това е лицето, което отговаря за това мероприятие и се грижи за реда при провеждането му. Именно в този смисъл беше изяснено използването на този термин при разпита на свидетелите. Самият ищец е посочил, че по този начин се определят и назовават и част от организаторите на протестното шествие срещу провеждането на Л. марш, което е видно от представените по делото писмени доказателства.

Относно същността и провеждането на играта еърсофт следва да се има предвид, че това е военносимулативна игра пресъздаваща военни действия до максимален реализъм. Играчите се разделят на отбори и използват напълно реалистични реплики на бойни оръжия, изстрелващи 6 милиметрови пластмасови топчета с които поразяват противниците. Еърсофтът е отборна, спортменска игра с цел забавление. Най-често играчите се разделят на отбори и се играе определен сценарий – от стандартна насрещна битка между отборите (Deathmatch) или пресъздаване на военна ситуация, до изпълняване на сложни мисии. Поразяването на противниците става при уцелване с топче в тялото, като поразения противник е длъжен да сигнализира когато е ударен – в това се изразява спортменския характер на играта и важноста на това играчите да си признават попаденията. Играта наподобява игра на пейнтбол. Същата има основно състезателен и развиващ спортната и двигателна култура характер и не на последно място осигуряваща възможност на играчите да преживеят вълнуващ екшън да установят добри, колегиални, спортменски отношения помежду си. Точно затова както пейнтбола, така и тази игра, са разпространени при популярните сред работещите съвместно лица „тиймбилдинги“, както и при организирането на детски партита – което може лесно да се установи от рекламните, публикувани в интернет пространството. По делото не е установено тези игри да са

провеждани в изоставени военни гарнизони, но дори това да беше установено, съдът не намира, че от това би следвал извод за създадена военизирана структура. За да е налице такава е необходимо да има материална и кадрова обезпеченост, която се свързва с постоянен членски състав. От изслушаните свидетелски показания се установява, че игрите са свободно достъпни за всеки член на обществото, който пожелае да се включи, като всеки път съставът на играещите е различен.

Ищецът прави извод за създадена военизирана структура и от обстоятелството, че по време на извършвана от ДАНС проверка, се самоубил членът на УС – Е. К., като в хода на разследването на самоубийството, в дома на К. били открити незаконни оръжия, камуфлажни дрехи и дрехи с полицейски обозначения, боеприпаси, книгата „Моята борба“ на Адолф Хитлер и снимка на последния. По делото не се спори и са събрани доказателства за това, че К. е осъждан за придобиване и държане на оръжие без надлежно разрешение. За разлика от твърденията в исковата молба, които посочват част от установените от ДАНС факти, в справката на ДАНС относно Сдружение Български национален съюз Еделвайс, е посочено че Е. К. е формален член на сдружението и не участва в дейността на сдружението. Посочено е че по данни на Психиатричното отделение към МБАЛ „Р.Ангелова“ АД гр.Перник, Е. К. е взет на отчет на 04.10.1979 г. с диагноза „подостро преходно психотично състояние“. Показанията на тримата свидетели дават сведения, че в последните 10-тина години Е. К. не е участвал в дейността на Сдружение Български национален съюз Еделвайс и в организираните от него мероприятия. Не е имало контакт с него и свидетелите не са знаели какво същият е държал въщи, както и да е поклонник на крайни идеологии. Липсват други доказателства за участието на К. в работата на ответното сдружение и поддържане на връзки с други негови членове и симпатизанти. Липсват доказателства, които да свързват откритите в дома му оръжия, боеприпаси и книга да са били насочени или използвани в дейността на сдружението.

Следователно, ищецът не е провел пълно и главно доказване на твърденията си за създадена от сдружението военизирана структура.

Тук следва да се обсъдят и твърденията в исковата молба, че Сдружение „Български национален съюз Еделвайс“ участва в обединение на европейските националисти Съюз „Крепост Европа“ и че участието му в него е съществен елемент от дейността на ответника. Представена е презентация на проект „Съюз „Крепост Европа“ като обединение на европейски националисти като е посочено, че е продиктувано от разбирането, че само сътрудничеството може да спаси народите и общата европейска цивилизация така, че Европа да бъде крепост и сигурен дом за народите, гарант за защита на националните култури и общата цивилизация. Тези виждания съдът не намира в разрез със закона. Съдът намира, че поставените цели биха способствали за мирното съжителство на различните култури в обединена Европа. По делото от друга страна не са ангажирани доказателства, че в това сдружение участват правни субекти, които са забранени от правните редове на европейски държави.

Така, при недоказаност от страна на ищеца на което и да е от основанията за прекратяване на ответното юридическото лице с нестопанска цел, посочени в исковата молба, искът следва да бъде отхвърлен.

Предвид изложеното въззивният съд намира жалбата неоснователна, а обжалваното с нея решение – правилно и постановено в съответствие със закона.

При този изход на делото отговорността за разноските в производството следва да се носи от въззивника, който следва да бъде осъден да заплати и направените от въззиваемия такива. Ответникът по жалбата претендира 1000 лева за адвокатско възнаграждение. Жалбоподателят е възразил, че тези разноски са прекомерни.

Съгласно чл.7, ал.1, т.4 от Наредба № 1 от 9.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения минималният размер на адвокатското възнаграждение, дължимо за защита по процесния спор, е 600 лева. Съдът намира, че с оглед фактическата и правна сложност на конкретния спор, заплатеното от въззиваемия възнаграждение не е прекомерно.

Воден от изложеното съставът на Софийски апелативен съд

## **РЕШИ:**

ПОТВЪРЖДАВА решение № 260279/16.02.2021 г. по т.д.№ 289/2020 г., СГС, ТО, VI-3 състав.

ОСЪЖДА на основание чл. 78, ал. 3, вр. с ал. 11 ГПК Държавата, представлявана от министъра на финансите да заплати на Сдружение Български национален съюз Еделвайс, ЕИК: 130568401, сума в размер на 1000 лв. – разноски в производството.

РЕШЕНИЕТО подлежи на касационно обжалване пред Върховен касационен съд в 1-месечен срок от съобщаването му на страните, при условията на чл.280 от ГПК.

**Председател:** \_\_\_\_\_

**Членове:**

1. \_\_\_\_\_

2. \_\_\_\_\_